**Evropski parlament**
2024-2029

**SPREJETA BESEDILA**

# P10_TA(2025)0278

## Strategija za enakost spolov 2025

### Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. novembra 2025 o strategiji za enakost spolov 2025 (2024/2125(INI))

*Evropski parlament*,

– ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),

– ob upoštevanju členov 8, 10, 19, 79, 83, 151, 153 in 157 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 1, 21, 23 in 24,

– ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga Parlament, Svet in Komisija razglasili in podpisali 17. novembra 2017, in sporočila Komisije z dne 4. marca 2021 z naslovom Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (COM(2021)0102),

– ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic in Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk z dne 18. decembra 1979 in njenih splošnih priporočil,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o pravicah invalidov, ki je bila sprejeta 12. decembra 2006,

– ob upoštevanju sklepnih ugotovitev o združenem drugem in tretjem rednem poročilu Evropske unije, ki jih je 21. marca 2025 sprejel Odbor OZN za pravice invalidov, in zlasti njegovih priporočil iz člena 6,

– ob upoštevanju Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela 21. decembra 1965,

– ob upoštevanju Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje OZN z dne 15. septembra 1995 ter rezultatov poznejših konferenc o pregledu,

– ob upoštevanju resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 (2000) z dne 31. oktobra 2000 o ženskah, miru in varnosti,

– ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 z dne 21. oktobra 2015 in ciljev trajnostnega razvoja iz te agende, zlasti cilja 5 „doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklic“ in cilja 3 „poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih“ (ki zajema ženske in deklice) ter z njima povezanih ciljev in kazalnikov,

– ob upoštevanju poročila Eurostata iz junija 2024 z naslovom *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition* (Trajnostni razvoj v Evropski uniji: poročilo iz leta 2024 o spremljanju napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v kontekstu EU)[1],

– ob upoštevanju poročila Komisije iz maja 2023 z naslovom *EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Prostovoljni pregled EU o izvajanju Agende za trajnostni razvoj do leta 2030)[2],

– ob upoštevanju Konvencije Mednarodne organizacije dela o enakem nagrajevanju z dne 29. junija 1951 ter Konvencije Mednarodne organizacije dela o nasilju in nadlegovanju z dne 21. junija 2019,

– ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela z dne 14. junija 2024 o dostojnem delu in skrbstveni ekonomiji,

– ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija) z dne 11. maja 2011, ki jo je EU ratificirala junija 2023, in poročil o spremljanju držav pri njenem izvajanju, ki jih je

---

1 Eurostat, *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context, 2024 edition* (Trajnostni razvoj v Evropski uniji: poročilo iz leta 2024 o spremljanju napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v kontekstu EU), 2024, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Evropska komisija, *EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Prostovoljni pregled EU o izvajanju Agende za trajnostni razvoj do leta 2030), 2023, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

pripravila Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (GREVIO),

– ob upoštevanju poročila Sveta Evrope iz aprila 2021 z naslovom *Second General Report on GREVIO's Activities* (Drugo splošno poročilo o dejavnostih skupine GREVIO),

– ob upoštevanju priporočil, poročil in resolucij komisarja Sveta Evrope za človekove pravice in organov Sveta Evrope,

– ob upoštevanju načel iz Yogyakarte, sprejetih novembra 2006, in načel iz Yogyakarte plus 10, sprejetih novembra 2017,

– ob upoštevanju stališč Odbora OZN za človekove pravice z dne 31. marca 2016 v sporočilu št. 2324/2013, *Mellet/Irska*, opomba 6, odstavek 7.7, in 29. marca 2011 v sporočilu št. 1608/2007, *L. M. R./Argentina*, odstavka 9.3 in 9,

– ob upoštevanju direktiv EGS in EU o različnih vidikih enakega obravnavanja žensk in moških, sprejetih od leta 1975 (Direktiva 79/7/EGS[3], Direktiva 86/613/EGS[4], Direktiva 92/85/EGS[5],

---

[3] Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti, (UL L 6, 10.1.1979, str. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

[4] Direktiva Sveta 86/613/EGS z dne 11. decembra 1986 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki se ukvarjajo z dejavnostjo, vključno s kmetijstvom, ali pa so samozaposleni, ter o varstvu samozaposlenih žensk med nosečnostjo in materinstvom (UL L 359, 19.12.1986, str. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj).

[5] Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (UL L 348, 28.11.1992, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj).

Direktiva 2004/113/ES[6], Direktiva 2006/54/ES[7] in Direktiva 2010/41/EU[8]),

– ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost[9] (direktiva o rasni enakosti) in sporočila Komisije z dne 18. septembra 2020 z naslovom Unija enakosti: akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0565),

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 2. julija 2008 za direktivo Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (COM(2008)0426 – horizontalna protidiskriminacijska direktiva),

– ob upoštevanju Direktive 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti[10],

– ob upoštevanju Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ[11],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve[12],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive

---

6 Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj).

7 Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, 26.7.2006, str. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj).

8 Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj).

9 UL L 180, 19.7.2000, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

10 UL L 338, 21.12.2011, str. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.

11 UL L 315, 14.11.2012, str. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

12 UL L 151, 7.6.2019, str. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

Sveta 2010/18/EU[13] (direktiva o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja),

– ob upoštevanju delovnega dokumenta Evropske službe za zunanje delovanje z dne 4. julija 2019 z naslovom *EU Action Plan on Women, Peace and Security* (WPS) 2019-2024 (Akcijski načrt EU za ženske, mir in varnost za obdobje 2019–2024), ki je bil novembra 2023 podaljšan do leta 2027,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. oktobra 2020 z naslovom Unija enakosti: strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov (COM(2020)0620),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah)[14],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih[15],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje[16],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2024/1385 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini[17],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o spremembi direktiv 2006/54/ES in 2010/41/EU[18],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2024/1712 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi Direktive 2011/36/EU o

---

13 UL L 188, 12.7.2019, str. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
14 UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
15 UL L 315, 7.12.2022, str. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.
16 UL L 132, 17.5.2023, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
17 UL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
18 UL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev[19] (revidirana direktiva o boju proti trgovini z ljudmi),

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 6. februarja 2024 za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter gradivu spolne zlorabe otrok in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ (COM(2024)0060),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 25. novembra 2020 z naslovom Akcijski načrt EU za enakost spolov III (GAP III) – ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU (JOIN(2020)0017), ki je bila podaljšana do leta 2027, in spremljajočega skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z dne 25. novembra 2020 z naslovom Cilji in kazalniki za opredelitev okvira izvajanja akcijskega načrta za enakost spolov III (2021–2025) (SWD(2020)0284),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. junija 2020 z naslovom Strategija EU o pravicah žrtev (2020–2025) (COM(2020)0258),

– ob upoštevanju evropskega načrta za boj proti raku (COM(2021)0044), misije EU proti raku in končnega poročila Posebnega odbora za boj proti raku,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2021 z naslovom Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 (COM(2021)0101),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Program EU za zdravje) za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014[20],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. septembra 2022 o evropski strategiji oskrbe (COM(2022)0440), katere namen je zagotoviti kakovostne, cenovno sprejemljive in dostopne storitve oskrbe, da bi izboljšali položaj prejemnikov oskrbe ter (formalnih in neformalnih) oskrbovalcev (ki so večinoma ženske),

---

19 UL L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

20 UL L 107, 26.3.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 8. decembra 2022 o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe[21],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci)[22],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. septembra 2024 z naslovom Izvajanje strategije za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025 (COM(2024)0420),

– ob upoštevanju političnih usmeritev Ursule von der Leyen z dne 18. julija 2024 z naslovom Evropa pred izbiro – politične usmeritve naslednje Evropske komisije 2024–2029,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. marca 2025 z naslovom Načrt za pravice žensk (COM(2025)0097),

– ob upoštevanju poročila Komisije iz marca 2025 z naslovom *2025 report on gender equality in the EU* (Poročilo o enakosti spolov v EU za leto 2025),

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 2. junija 2006 o zdravju žensk[23],

– ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije z dne 14. decembra 2021, *V. M. A./ Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo“*[24],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2013 o invalidkah[25],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. novembra 2018 o položaju invalidk[26],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. februarja 2019 o nazadovanju na področju pravic žensk in enakosti spolov v EU[27],

---

21 UL C 476, 15.12.2022, str. 1.
22 UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
23 UL C 146, 22.6.2006, str. 4.
24 Sodba Sodišča z dne 14. decembra 2021, V. M. A/Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo“, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.
25 UL C 468, 15.12.2016, str. 128.
26 UL C 363, 28.10.2020, str. 164.
27 UL C 449, 23.12.2020, str. 102.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o pristopu EU k Istanbulski konvenciji in drugih ukrepih za boj proti nasilju na podlagi spola[28],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. januarja 2020 o razliki med plačami moških in žensk[29],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2020 o enakosti spolov v zunanji in varnostni politiki EU[30],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o strategiji EU za enakost spolov[31],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o vidiku enakosti spolov v obdobju krize zaradi COVID-19 in obdobju po krizi[32],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o zapolnitvi digitalnega razkoraka med spoloma: udeležba žensk v digitalnem gospodarstvu[33],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. februarja 2021 o prihodnjih izzivih na področju pravic žensk v Evropi: več kot 25 let po Pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje[34],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. junija 2021 o spodbujanju enakosti spolov v izobraževanju in karierah na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike[35],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o stanju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v EU v povezavi z zdravjem žensk[36],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 2021 s priporočili Komisiji o opredelitvi nasilja na podlagi spola kot novega področja kriminala, vključenega na seznam iz člena 83(1) PDEU[37],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 2021 s priporočili Komisiji o boju proti nasilju na podlagi spola: spletno nasilje[38],

---

28 UL C 232, 16.6.2021, str. 48.
29 UL C 331, 17.8.2021, str. 5.
30 UL C 404, 6.10.2021, str. 202.
31 UL C 456, 10.11.2021, str. 208.
32 UL C 456, 10.11.2021, str. 191.
33 UL C 456, 10.11.2021, str. 232.
34 UL C 465, 17.11.2021, str. 160.
35 UL C 67, 8.2.2022, str. 137.
36 UL C 81, 18.2.2022, str. 43.
37 UL C 117, 11.3.2022, str. 88.
38 UL C 251, 30.6.2022, str. 2.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2021 o enakosti žensk in moških v Evropski uniji v obdobju 2018–2020[39],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. marca 2022 o akcijskem načrtu EU za enakost spolov III[40],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. maja 2022 o doseganju ekonomske neodvisnosti žensk s podjetništvom in samozaposlovanjem[41],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2022 z naslovom Na poti k skupnim evropskim ukrepom na področju oskrbe[42],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2022 o revščini žensk v Evropi[43],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. junija 2023 o spolnem nadlegovanju v Evropski uniji in ovrednotenju gibanja MeToo[44],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2023 o regulaciji prostitucije v EU ter njenih čezmejnih posledicah in vplivu na enakost spolov in pravice žensk[45],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. aprila 2024 o vključitvi pravice do splava v Listino EU o temeljnih pravicah[46],

– ob upoštevanju priporočila z dne 19. decembra 2024 Svetu o prednostnih nalogah EU za 69. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk[47],

– ob upoštevanju mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov z dne 9. aprila 2025 o prenovljenem dolgoročnem proračunu za Unijo v spreminjajočem se svetu,

– ob upoštevanju poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Eurostata in Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE) z dne 25. novembra 2024 z naslovom *EU gender-based violence*

---

39 UL C 251, 30.6.2022, str. 23.
40 UL C 347, 9.9.2022, str. 150.
41 UL C 465, 6.12.2022, str. 54.
42 UL C 47, 7.2.2023, str. 30.
43 UL C 47, 7.2.2023, str. 2.
44 UL C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 UL C, C/2024/1767, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.
46 UL C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
47 UL C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

*survey: key results* (Raziskava EU o nasilju na podlagi spola: ključni rezultati),

– ob upoštevanju indeksa enakosti spolov za leto 2024, ki ga je EIGE objavil 10. decembra 2024,

– ob upoštevanju študije z naslovom *Policies for long term carers* (Politike za dolgotrajne oskrbovalce), ki ga je novembra 2021 objavil Generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

– ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A10-0210/2025),

A. ker sta pravici do enakega obravnavanja in nediskriminacije temeljni pravici, priznani v Pogodbah[48] in Listini EU o temeljnih pravicah, in sta bistveni za nadaljnji razvoj EU; ker ima EU ključno vlogo pri odpravljanju neenakosti in spodbujanju enakosti, kot je določeno v PDEU[49];

B. ker je enakost spolov temeljna vrednota EU, temeljna pravica in ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic ter bistven pogoj za napredek, da bi jo dosegli, pa je treba vse od najzgodnejših faz izobraževanja spodbujati enake možnosti in enakost rezultatov ter vse od otroštva odpravljati spolne stereotipe; ker Parlament načela, navedena v deklaraciji iz Priloge k sporočilu Komisije z dne 7. marca 2025 z naslovom Načrt za pravice žensk, pozdravlja kot minimalne standarde in poudarja, da si je treba zastaviti višje cilje;

C. ker so države članice po indeksu enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov iz leta 2024 v povprečju dosegle 71,0 točke od 100, kar pomeni, da so v primerjavi s predhodnim indeksom dosegle zelo skromno izboljšanje za 0,8 točke; ker je odpor proti napredku na področju enakosti spolov in pravic žensk vse močnejši, zaradi česar se pojavljajo prizadevanja za ponovno vzpostavitev zastarelih spolnih vlog kot norme, dvomi v dosežke na področju enakosti spolov in ovire za nadaljnji napredek; ker je več deležnikov, vključno z generalno skupščino OZN, priznalo, da obstajata aktivno upiranje dosežkom in napredku na področju enakosti spolov ter vse večji odpor proti pravicam žensk; ker gibanja proti enakosti spolov in proti pravicam vsakodnevno ogrožajo temeljne pravice žensk in deklet ter doseganje enakosti spolov,

---

48 Člena 2 in 3(3) PEU, členi 8, 10, 19 in 157 PDEU ter člena 21 in 23 Listine EU o temeljnih pravicah.

49 Člen 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije: „V vseh svojih dejavnostih si Unija prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami.“

svetovni odpor proti ženskam in njihovim pravicam pa sega tudi na svetovni jug, saj zmanjševanje razvojne pomoči večinoma prizadene ženske v državah v razvoju, pravilo svetovne prepovedi pa je posebej usmerjeno proti organizacijam za pravice žensk; ker je nedvoumno in nujno treba ponovno potrditi, zaščititi in razviti enakost spolov ter človekove pravice žensk in deklet[50];

D. ker poskušajo gibanja, ki nasprotujejo politikam enakosti spolov, raznolikosti družine, istospolnim zakonskim zvezam, spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam ter vključevanju načela enakosti spolov, vplivati na oblikovanje nacionalnih in evropskih politik; ker si skrajno desne stranke in protidemokratične fašistične ideologije, ki so vse uspešnejše in vse bolj priljubljene, prizadevajo ogroziti uveljavljene pravice, ovirati zakonodajni napredek in oslabiti institucionalne mehanizme, oblikovane za varstvo žensk, deklet in najbolj marginaliziranih ljudi v naši družbi; ker ogrožajo dosežke v zvezi s pravicami žensk, enakostjo spolov in pravno državo ter temeljne pravice na splošno v EU in njenih državah članicah, med drugim z usklajenimi dezinformacijskimi kampanjami; ker so mehanizmi, s katerimi se ta gibanja organizirajo, zbirajo sredstva, se mobilizirajo in izvajajo vpliv čez nacionalne meje, še vedno večinoma premalo raziskani, vendar je poročilo[51] iz leta 2021 pokazalo, da obstaja čezmejna mreža, ki sprejema strateške finančne odločitve čez mednarodne meje; ker je po vsem svetu opazen skrb vzbujajoč vzpon tako imenovane moškosfere, v okviru katere spletni vplivneži v družbenih medijih spodbujajo lažni diskurz, da feminizem in enakost spolov škodita pravicam moških, uporabljajo ekstremistični jezik, normalizirajo nasilje nad ženskami in dekleti ter so vse bolj povezani z radikalizacijo in ekstremističnimi ideologijami[52]; ker bi morala imeti Komisija kot varuhinja Pogodb vodilno vlogo tudi pri varstvu pravic žensk in enakosti spolov, saj ta razvoj dogodkov neposredno ogroža vrednote človekovega dostojanstva, svobode, demokracije,

---

50 Generalna skupščina OZN, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls* (Čedalje večje nazadovanje na področju enakosti spolov in nujnost ponovne potrditve dejanske enakosti in človekovih pravic žensk in deklet: poročilo delovne skupine o diskriminaciji žensk in deklet), 15. maj 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

51 Evropski parlamentarni forum za spolne in reproduktivne pravice, *Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality and Reproductive Health in Europe* (Vrh ledene gore – financiranje verskega ekstremizma proti človekovim pravicam na področju spolnega in reproduktivnega zdravja v Evropi), 2021, https://www.epfweb.org/node/837.

52 Agencija OZN za ženske, *What is the manosphere and why should we care?* (Kaj je moškosfera in zakaj bi nam moralo biti mar zanjo?), 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

enakosti in pravne države iz člena 2 PEU; ker bi lahko nekateri predlogi Komisije, namenjeni regulativni poenostavitvi, kot je prvotni osnutek delovnega programa Obzorje Evropa za leto 2025, pomenili oviro za enakost spolov, kot jo je napovedani načrt za umik predloga horizontalne protidiskriminacijske direktive; ker je enakost spolov eden osnovnih pogojev za okrepitev konkurenčnosti in doseganje trajnostne rasti;

E. ker je nasilje na podlagi spola sistemsko vprašanje ter je še vedno svetovno razširjen in endemičen pojav, tudi v EU, za žrtve in preživele, vključno z ženskami in dekleti, ter družbo kot celoto pa ima resne posledice, saj se zaradi njega krepi sistemska neenakost med spoloma in ohranjajo škodljive strukture na podlagi spolnih stereotipov; ker je bilo sprejetje direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini leta 2024 pomemben mejnik na poti do izkoreninjenja nasilja na podlagi spola in ker je zdaj ključno, da se zagotovi, da jo bodo države članice v celoti in pravočasno izvajale, hkrati pa se je treba zavedati, da moramo še naprej oblikovati hitre, inovativne in učinkovite odzive, med drugim z digitalnimi orodji in tehnologijami umetne inteligence; ker je približno tretjina žensk v EU, ki so doživele spolno nadlegovanje, to doživela pri delu[53], kar ima za žrtve uničujoče posledice; ker to kaže, kako pomembno je uvesti konkretne zakonodajne ukrepe za boj proti nasilju na podlagi spola na delovnem mestu, vključno s podporo za žrtve, in močne preprečevalne ukrepe; ker so Istanbulsko konvencijo podpisale vse države članice, ratificirati pa jo mora še pet od njih; ker je EU pristopila h Konvenciji leta 2023 v zvezi z zadevami, ki so v njeni izključni pristojnosti;

F. ker je trgovina z ljudmi ena najočitnejših kršitev temeljnih pravic in človekovega dostojanstva ter veja organiziranega kriminala, ki se širi, njene žrtve pa so predvsem ženske, mladoletniki in otroci, zlasti za namene spolnega izkoriščanja, pri čemer je pogosto z lažnimi obljubami usmerjena v ranljive ženske, ki so nato prisiljene v spolno izkoriščanje in izpostavljene nečloveškim življenjskim razmeram; ker je trgovina z ljudmi oblika sodobnega suženjstva; ker je treba učinkovito odpraviti povpraševanje, ki spodbuja katero koli obliko izkoriščanja, povezanega s trgovino z ljudmi; ker obstaja močna povezava med trgovino z ljudmi in spolnim izkoriščanjem;

G. ker imajo države članice različne pristope k prostituciji, ki segajo od inkriminacije ponudnika ali uporabnika do legalizacije; ker se ženske v prostituciji soočajo z več hudimi kršitvami človekovih pravic, nasiljem in izkoriščanjem kot druge ženske v povprečju, kar vključuje visoke stopnje nasilja na podlagi spola ter psihološkega, fizičnega in spolnega nasilja; ker se ljudje v prostitucijo vključijo in v njej ostanejo zaradi najrazličnejših dejavnikov, vključno z revščino, ki je posledica socialnih krivic in izključenosti, neenakosti, omejenih

---

53 Eurostat, *Survey on gender-based violence* (Raziskava o nasilju na podlagi spola), 2024.

zaposlitvenih možnosti in presečne diskriminacije; ker bi bilo treba uvesti politike za podpiranje ljudi, ki želijo prenehati s prostitucijo;

H. ker so spolne in reproduktivne pravice zaščitene kot človekove pravice v mednarodnem in evropskem pravu o človekovih pravicah, na primer v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodnem paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Konvenciji o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in Evropski konvenciji o človekovih pravicah, ter so bistven element celovitega zdravstvenega varstva; ker je Parlament v svoji resoluciji z dne 11. aprila 2024 pozval, naj se spolno in reproduktivno zdravje in pravice, tudi pravica do splava, vključijo v Listino EU o temeljnih pravicah; ker so spolno in reproduktivno zdravje in pravice[54] bistveni za dobro počutje in opolnomočenje posameznika ter vključujejo dostop do kontracepcijskih storitev in informacij, varen in zakonit splav ter dostop do znanstveno utemeljenih in točnih informacij, zdravljenje neplodnosti, celovito in starosti primerno izobraževanje o spolnosti in odnosih ter kakovostno porodniško in ginekološko oskrbo; ker kljub nekaj napredka te storitve in informacije v nekaterih državah članicah pogosto še vedno niso na razpolago v praksi, tradicionalno pa veljajo za ženska vprašanja, zaradi česar je ogrožen napredek in se ohranjajo neenakosti med spoloma; ker lahko moški z aktivnim sodelovanjem na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic prispevajo k odpravljanju škodljivih spolnih norm, spodbujanju skupne odgovornosti pri načrtovanju družine ter podpiranju pravic in dobrega počutja žensk;

I. ker so pravice do zdravja, zlasti pravice do spolnega in reproduktivnega zdravja, temeljne pravice in bi jih bilo treba okrepiti, nikakor pa ne oslabiti ali odpraviti; ker kršitve spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, vključno z odrekanjem varnega in zakonitega splava ter vsemi oblikami porodniškega in ginekološkega nasilja, pomenijo nasilje na podlagi spola in kršitev temeljnih človekovih pravic, vendar več kot 20 milijonov žensk v EU še vedno nima dostopa do varnega in zakonitega opravljanja splava ter drugih storitev spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; ker imajo nekatere države članice še vedno zelo omejevalne zakone, v skladu s katerimi je splav prepovedan, razen v strogo opredeljenih okoliščinah, ali praktične ovire pri dostopu do njega, zaradi česar so ženske prisiljene opraviti nezakonit splav, potovati v druge države ali plod proti svoji volji donositi, kar je kršitev njihovih človekovih pravic in oblika nasilja na podlagi spola, ki vpliva na pravico žensk in deklet do življenja, njihovo telesno in duševno celovitost in varnost, enakost, nediskriminacijo in njihovo zdravje ter jim nalaga neupravičeno

---

54 Kot jih je opredelila komisija Guttmacher-Lancet, *Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All – Executive Summary* (Pospešiti napredek: spolno in reproduktivno zdravje ter pravice za vse – povzetek), https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

ekonomsko in duševno breme; ker evropska državljanska pobuda z naslovom My Voice, My Choice z več kot 1,2 milijona podpisov poziva EU, naj ob spoštovanju delitve pristojnosti iz Pogodb zagotovi dostop do varnega in zakonitega splava za vse, ter zahteva, naj EU sprejme zakonodajo o vzpostavitvi finančnega mehanizma za pomoč državam članicam, ki bi se prostovoljno vključile vanj, da bi omogočile varen splav vsem, ki nimajo dostopa do njega; ker je bilo v novih študijah o porodniškem nasilju ugotovljeno, da je eno ali več oblik porodniškega nasilja doživelo od 21 do 81 % sodelujočih žensk, ki so rodile, ugotovitve pa kažejo, da se v državah članicah še vedno pojavljajo vprašanja nepridobivanja informirane privolitve, izvajanja oskrbe brez privolitve, verbalnega in fizičnega nasilja ter nekomuniciranja[55]; ker Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) navaja, da je kakovostna babiška oskrba ključna za izboljšanje zdravstvenih rezultatov mater in novorojenčkov, zmanjšanje posegov in izboljšanje izkušnje žensk ob porodu[56];

J. ker je v EU 31 % žensk, starih od 18 do 74 let, v odraslosti doživelo fizično (vključno z grožnjami) ali spolno nasilje, 20 % žensk pa je doživelo fizično (vključno z grožnjami) ali spolno nasilje nepartnerja, kot je pokazala najnovejša raziskava na ravni EU[57], uradna poročila iz 17 držav članic pa razkrivajo, da so v letu 2022 intimni partnerji ali družinski člani ubili 788 žensk[58]; ker podatki kažejo, da ima 57 % žrtev nasilja na podlagi spola zaradi tega nasilja zdravstvene posledice, od telesnih poškodb do dolgotrajne psihološke travme[59], 31 % žrtev nasilja na podlagi spola pa izkušnje nikoli ni razkrilo; ker

---

55 Quattrocchi, P., *Obstetric violence in the European Union* (Porodniško nasilje v Evropski uniji), Evropska komisija, 2024, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

56 SZO, *Midwifery education and care* (Babiško izobraževanje in oskrba), https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

57 Eurostat, *Every third woman in the EU experienced gender-based violence* (Vsaka tretja ženska v EU je doživela nasilje na podlagi spola), raziskava z dne 25. novembra 2024, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

58 Evropski inštitut za enakost spolov, *Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities* (Indeks enakosti spolov 2024: boj proti nasilju nad ženskami in neenakostim med spoloma), 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

59 Evropski inštitut za enakost spolov, *Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities* (Indeks enakosti spolov 2024: boj proti nasilju nad ženskami in neenakostim med spoloma), 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

so podporni sistemi za žrtve nasilja na podlagi spola v EU še vedno nezadostni, raziskave pa kažejo, da ima samo sedem držav članic dovolj svetovalnih centrov za ženske, medtem ko je obstoječih zatočišč veliko manj, kot je priporočeno v Istanbulski konvenciji[60]; ker je druga raziskava, opravljena po vseh državah članicah, pokazala, da je nasilje na podlagi spola v javnih prostorih in kolektivnem prevozu vse večji problem, varnostni ukrepi in podpora žrtvam pa so še vedno nezadostni;

K. ker se je število zabeleženih kaznivih dejanj, povezanih s spolnim napadom ali posilstvom, med letoma 2019 in 2022 povečalo, podatki pa kažejo, da se je leta 2022 število dokumentiranih primerov spolnega napada na ženske v EU povečalo za 25 %, število prijavljenih primerov posilstva pa kar za 40 % v primerjavi z letom 2019[61]; ker je po podatkih FRA do 55 % žensk v EU doživelo spolno nadlegovanje v javnem prevozu in se veliko poroča o spolnih napadih pri različnih načinih prevoza, ki jih izvajajo na primer vozniki platform za naročanje prevoza in taksijev; ker vsi ti podatki kažejo, da ženske niso varne niti doma niti na delu niti kjer koli v javnem prostoru, zato je nujno treba ukrepati; ker je zbiranje enotnih in primerljivih podatkov, razčlenjenih po spolu, kot jih zagotavlja EIGE, bistveno za oblikovanje celovitih politik enakosti spolov; ker direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ne vsebuje usklajene opredelitve kaznivega dejanja posilstva na podlagi odsotnosti privolitve; ker je za pripravo zakonodaje s takšno opredelitvijo pomembno, da se seznam kaznivih dejanj iz člena 83(1) PDEU razširi na nasilje na podlagi spola, saj to izpolnjuje merila iz navedenega člena;

L. ker kibernetsko nasilje nad ženskami na podlagi spola vključuje najrazličnejše oblike nasilja na podlagi spola ali kombinacije spola in drugih dejavnikov, izvaja pa se z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami (IKT) ter širjenjem uporabe umetne inteligence; ker nekatere oblike kibernetskega nasilja nesorazmerno vplivajo na ženske in dekleta, imajo hujšo obliko, specifične in škodljive posledice ter bolj uničujoč učinek nanje, vključno z njihovim utišanjem, cenzuriranjem in odtujitvijo, ter jih lahko spodbudijo k temu, da se izogibajo javnemu prostoru; ker naraščajoče in vseprisotno kibernetsko nasilje vsakodnevno vpliva na ženske v EU,

---

60 Evropski inštitut za enakost spolov, *Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women* (Predstavitev najnovejšega tematskega poudarka indeksa enakosti spolov: pomemben opomnik, da je treba odpraviti nasilje nad ženskami), 2025, https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

61 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

FRA pa navaja, da so ženske še naprej glavna tarča nekaterih oblik kibernetskega nasilja, kot so kazniva dejanja iz sovraštva in sovražni govor na spletu[62], pa tudi dezinformacij na podlagi spola, pri čemer političarke, novinarke, blogerke, umetnice, aktivistke, zagovornice človekovih pravic in druge ženske, ki nastopajo v javnosti, ter osebe LGBTIQ+ na spletu doživljajo višje stopnje nasilja in zlorabe[63], kar znatno vpliva na udeležbo žensk v javnem življenju in njihovo zastopanost ter ogroža demokracijo; ker je pri spolni zlorabi in spolnem izkoriščanju otrok pomemben vidik spola, saj so na spletu nesorazmerno prizadeta dekleta, zato ju je mogoče opredeliti kot obliko nasilja na podlagi spola;

M. ker ima vsakdo v EU pravico do najvišjih standardov telesnega in duševnega zdravja in podpornih storitev, pravico do pravočasnega, cenovno sprejemljivega in visokokakovostnega dostopa do preventivnega in diagnostičnega zdravstvenega varstva ter pravico do zdravniške oskrbe, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami; ker ima EU obveznost zagotavljati visoko raven varovanja zdravja ljudi pri vseh politikah in dejavnostih Unije[64], brez diskriminacije na podlagi spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izraza, spolnih znakov ali drugih razlogov;

N. ker osebe LGBTIQ+ po vsej Evropi pri dostopu do zdravstvenih storitev še vedno doživljajo diskriminacijo, pri čemer je 16 % vprašanih navedlo, da so se počutili diskriminirane s strani zdravstvenih ali socialnih služb zaradi svoje identitete, transspolne osebe pa poročajo o posebno razširjenem transfobnem in nespoštljivem vedenju zdravstvenih delavcev do njih; ker ima vsakdo pravico do telesne avtonomije in integritete ter ne bi smel biti prisiljen na primer v sterilizacijo ali medikalizacijo, kar je kršitev človekovih pravic; ker se ženske, zlasti invalidke, ženske na podeželskih območjih, migrantke[65] in druge ženske, ki so prizadete zaradi presečne diskriminacije in živijo v ranljivih razmerah, soočajo z več izzivi, ki negativno vplivajo na njihovo dobro počutje, vključno z zapoznelimi diagnozami, pristranskostjo glede bolečin, neenakostmi

---

62 EIGE, *Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework* (Boj proti kibernetskemu nasilju nad ženskami in dekleti: oblikovanje merilnega okvira EU), 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

63 Generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, *Cyberviolence against women in the EU* (Kibernetsko nasilje nad ženskami v EU), Evropski parlament, 2024, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146.

64 Listina EU o temeljnih pravicah, člen 35.

65 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

pri raziskavah, omejenim dostopom ter ovirami in izzivi pri dostopu do osnovnih storitev; ker moški redkeje poiščejo zdravniško pomoč, saj se običajno manj zavedajo simptomov ali jih podcenjujejo in pogosto ne poročajo, da imajo znake bolezni[66]; ker države članice, ki so pogodbenice Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, zavezujejo zaveze iz nje, vključno z dostopom do zdravstvenih storitev; ker je zagotavljanje pravičnega dostopa do zdravstvenih storitev bistveno za varovanje javnega zdravja, spodbujanje socialne vključenosti in zmanjševanje neenakosti; ker so nujno potrebni ukrepi za nadaljnje raziskovanje in odpravo trdovratne zdravstvene vrzeli med spoloma;

O. ker se ženske pogosteje kot moški spopadajo z duševnimi motnjami, kot sta depresija in anksioznost, ter osamljenostjo v starosti, ki lahko prispeva k težavam z duševnim zdravjem; ker je na primer leta 2019 v EU o kronični depresiji poročalo več žensk (8,7 %) kot moških (5,5 %), starih 15 let in več[67]; ker so štiri od petih oseb z diagnozo avtoimunske bolezni ženske; ker so srčno-žilne bolezni še vedno vodilni vzrok smrti na svetovni ravni, ženske pa imajo višjo smrtnost in slabše rezultate po akutnih dogodkih, zato je smrtnost žensk 37-odstotna, smrtnost moških pa 31-odstotna; ker so ženske s srčno-žilnimi boleznimi stalno nezadostno diagnosticirane, zdravljene in zastopane v kliničnih preskušanjih, zato se neenakosti na področju javnega zdravja širijo in poglabljajo;

P. ker so ženske v vsej svoji raznolikosti stalno v slabšem položaju zaradi strukturnih in kulturnih dejavnikov in nesorazmerno prizadete zaradi različnih izzivov, na primer posledic krize življenjskih stroškov, saj so običajno med najrevnejšim delom prebivalstva in predstavljajo 70 % od 1,3 milijarde ljudi, ki živijo v revščini, ali varčevalnih politik, ki nesorazmerno prizadenejo ženske, zlasti tiste iz rasiziranih okolij in okolij z nizkimi dohodki; ker se revščina po vsej EU povečuje, plačo, prenizko za preživetje, pa prejemajo predvsem ženske, zato številne ne morejo preživljati sebe in družine, kar zlasti velja za transspolne ženske, ki so skoraj trikrat pogosteje brezposelne; ker ima skoraj tretjina žensk, rojenih zunaj EU, v EU prekarno zaposlitev; ker 18 % migrantk grozi revščina; ker sta v večini držav EU dovoljenje za dolgotrajno prebivanje in delovno dovoljenje pogosto bolj dostopna delavcem, ki veljajo za visokokvalificirane in dobro plačane, tisti v srednje- in nizkokvalificiranih sektorjih pa so lahko izpostavljeni tveganju izkoriščanja in prekarne zaposlitve v podcenjenih sektorjih; ker imajo ženske zaradi edinstvenih izzivov v nekaterih sektorjih slabše izhodišče, na primer kmetice, ki morajo premagati ovire, povezane s

---

66 EIGE, Health (Zdravje), 2017, https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

67 Generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, *Mental health in the EU* (Duševno zdravje v EU), 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

spolom, kot so slaba dostopnost zemljišč, težave pri plačevanju kmetijskega usposabljanja in izobraževanja ter neenaka obravnava; ker imata revščina in socialna izključenost strukturne vzroke, ki jih je treba odpraviti in obrniti, zlasti s politikami zaposlovanja, stanovanj, mobilnosti in dostopa do javnih storitev;

Q. ker so razlike na trgu dela, razlike v zaposlenosti moških in žensk v vseh sektorjih in regijah, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, ter nezagotavljanje poštenih delovnih pogojev in varnosti za delavke še vedno razširjeni po vsej EU, obstoječa plačilna vrzel med spoloma pa je v veliki meri posledica sistematičnega podcenjevanja dela v sektorjih, v katerih prevladujejo ženske in je udeleženih le približno 20 % moških, kot so oskrba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo; ker se je zato treba posvetiti vprašanju enakega plačila za delo enake vrednosti, da bi odpravili plačilno vrzel med spoloma; ker so za enakost spolov bistveni izobraževanje, zlasti terciarno, usposabljanje in socialna zaščita, predvsem za ženske, starejše od 55 let, in ženske na podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih območjih, ki se soočajo s specifičnimi in večplastnimi ovirami; ker je izobraževanje bistveno tudi zato, da bi se vsi lahko prilagodili spremembam na trgu dela in imeli dostop do kakovostnih zaposlitvenih možnosti;

R. ker je bila leta 2023 plačilna vrzel med spoloma v Evropski uniji 13-odstotna[68], leta 2025 pa ženske v EU v povprečju na uro zaslužijo 15 % manj kot moški; ker je stanje slabše v nekaterih regijah, na primer podeželskih, in nekaterih sektorjih, na primer zdravstvenem, v katerem je vrzel 24-odstotna[69], to pa povzroča velike razlike v izplačilih pokojnin in prispeva k razlikam v prihodkih v starosti, zaradi česar so pokojninski dohodki žensk v EU v povprečju nižji za 26,1 %; ker pravica do enakega plačila za enako delo ni zagotovljena in je treba odpraviti temeljni vzrok za to diskriminacijo, in sicer z orodji za boljšo opredelitev in primerjavo vrednosti dela, varovanjem in povečanjem pravic delavcev ali okrepitvijo kolektivnih pogajanj, kadar je to ustrezno; ker bi se lahko z vzpostavitvijo vključujočega

---

68 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

69 SZO, *The gender pay gap in the health and care sector: A global analysis in the time of COVID-19* (Plačilna vrzel med spoloma v sektorju zdravstva in oskrbe: svetovna analiza v času COVID-19), 2022, https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

gospodarstva in odpravo vrzeli med spoloma BDP na prebivalca v Uniji do leta 2050 znatno povečal s 6,1 na 9,6 %[70];

S. ker so ženske in dekleta še vedno premalo zastopane v izobraževanju in zaposlovanju, zlasti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), digitalnem področju in področju umetne inteligence, saj je med strokovnjaki s področja IKT le šestina, med diplomanti s področja STEM pa le tretjina žensk[71]; ker je med strokovnjaki v STEM in sektorju IKT več kot 80 % moških[72], ženske pa imajo le 41 % delovnih mest na področju naravoslovja in inženirstva v Uniji; ker sta kljub vse večjemu številu mladih žensk, ki diplomirajo na področju IKT in STEM, vrzel stopnje delovne aktivnosti in plačilna vrzel med spoloma še vedno precejšnji, zlasti v zagonskih podjetjih; ker je bilo leta 2018 med strokovnjaki na področju umetne inteligence samo 22 % žensk, kar je težava, zaradi katere se le ohranjajo in utrjujejo stereotipi in pristranskost[73]; ker ta razlika pomeni zamujeno priložnost za tehnološki napredek, gospodarsko rast, inovacije in odpornost EU, poleg tega pa ovira udeležbo in poklicno pot žensk v prihodnjih trgih dela; ker je zaradi vse večjega povpraševanja po spretnostih na področju STEM v digitalnih, čistih in krožnih sektorjih ter letalski in vesoljski industriji, obrambni industriji in tradicionalnih industrijah treba povečati število kvalificiranih nadarjenih žensk; ker se EU spopada s številnimi izzivi, ki vplivajo na njeno konkurenčnost, zato je toliko bolj potrebna povečana gospodarska dejavnost, v katero bodo vključeni vsi; ker je za konkurenčnost evropskega gospodarstva ključno, da imajo ženske v vsej svoji raznolikosti dostop do vseh sektorjev, vključno s sektorjem IKT in finančnim sektorjem; ker je enakost spolov gonilo gospodarske rasti, inovacij in socialne kohezije;

T. ker so nastajajoče digitalne tehnologije, med drugim umetna inteligenca, prevare, ustvarjene z umetno inteligenco, ustvarjanje in širjenje globokih ponaredkov ali orodij za ustvarjanje ponaredkov slik golih oseb ter kibernetsko trpinčenje vse pogostejši in pomenijo dejavnik tveganja za enakost spolov ter bi lahko ohranjali in utrdili obstoječe vzorce neenakosti med spoloma, diskriminacije ter nasilja nad ženskami in dekleti; ker je spolna pristranskost vgrajena v

---

70 EIGE, *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union: Overall economic impacts of gender equality* (Gospodarske koristi enakosti spolov v Evropski uniji: skupni gospodarski učinki enakosti spolov), https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

71 EIGE, *Study and work in the EU: set apart by gender* (Študij in delo v EU: razlike zaradi spola), 2018.

72 Evropska komisija, *2025 report on Gender Equality in the EU* (Poročilo o enakosti spolov v EU iz leta 2025), 2025.

73 Sporočilo Komisije z dne 9. marca 2021 z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021)0118).

tehnologijo, vključno s sistemi umetne inteligence, obstoječi poslovni modeli prevladujočih spletnih platform, ki temeljijo na mikrociljno usmerjenem oglaševanju, pa prispevajo k širjenju in krepitvi sovražnega govora in različnih oblik kibernetskega nasilja; ker kanali družbenih medijev in njihovi algoritmi, ki so vse bolj zasvajajoči, pomenijo dejavnik tveganja za duševno dobro počutje mladih deklet in žensk, pri spopadanju z njim pa je treba upoštevati vidik spola; ker lahko te tehnologije, če so razvite etično in spolno občutljivo ter se ustrezno uporabljajo, ženskam in dekletom ponujajo priložnost;

U. ker se pri poročanju o novicah v medijih pogosto ne upošteva razsežnost spola in ne izpodbijajo spolni stereotipi; ker so ženske premalo zastopane v poklicih v medijskem sektorju na vseh ravneh upravljavske strukture, vključno s pripravo informacij, postopki odločanja in lastništvom medijev; ker je Svet Evrope navedel, da ženske pomenijo le približno četrtino oseb, ki jih slišimo, vidimo ali o njih beremo v novicah, in da so redko zastopane v strokovni vlogi[74]; ker so podatki iz šeste izvedbe projekta spremljanja svetovnih medijev pokazali, da so v letu 2020 samo v 2 % novic v Evropi[75] jasno izpodbijali spolne stereotipe[76];

V. ker obveznosti neformalne in formalne oskrbe po vsej EU še naprej nesorazmerno opravljajo ženske, kar prispeva k strukturnim neenakostim med spoloma in povečuje skrbstveno vrzel med spoloma, saj imajo ženske zato omejeno možnost udeležbe na trgu dela, kar vodi do nižjih zaslužkov in pokojnin ter jih ovira pri doseganju gospodarske neodvisnosti pod enakimi pogoji kot moški, poleg tega pa so izpostavljene zdravstvenim tveganjem, povezanim s stresom[77]; ker imajo ženske, ki se vrnejo na trg dela po materinskem dopustu ali dolgotrajnih obveznostih oskrbe, pogosto težave pri ponovni zaposlitvi, vključno z zastaranjem spretnosti, slabšimi možnostmi zaslužka, slabšimi priložnostmi za poklicno napredovanje

---

74 Svet Evrope, *Women in Media and artificial intelligence* (Ženske v medijih in umetna inteligenca), https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

75 Seznam sodelujočih držav: Anglija, Avstrija, Belgija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Ciper, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grenlandija, Gruzija, Irska, Islandija, Italija, Luksemburg, Malta, Moldavija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Rusija, Severna Irska, Srbija, Škotska, Španija, Švedska, Švica, Turčija in Wales.

76 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

77 EIGE, *Gender Equality Index 2019: Work-life balance* (Indeks enakosti spolov za leto 2019: usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja), https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

in diskriminacijo na delovnem mestu; ker te ovire prispevajo k vrzeli stopnje delovne aktivnosti, plačilni vrzeli in pokojninski vrzeli med spoloma in škodljivo vplivajo na dobro počutje otrok in drugih odvisnih oseb, odpraviti pa jih je treba s ciljno usmerjenimi ukrepi politike in programi podpore;

W. ker je v EU skoraj 30 % žensk zaposlenih s krajšim delovnim časom; ker se morajo v EU ženske veliko pogosteje odpovedati plačanemu delu, da bi skrbele za otroke in/ali druge odvisne osebe, nerazpoložljivost, previsoki stroški in pomanjkanje visokokakovostnih infrastrukture in storitev otroškega varstva, zlasti v javnem prostoru, pa še vedno močno ovirajo enako udeležbo žensk v vseh vidikih življenja, vključno z delom; ker je Mednarodna organizacija dela poudarila, da se izvaja premalo javnih in zasebnih naložb v otroško varstvo in druge storitve formalne oskrbe ter da se zaradi dolgoletnih neenakih odnosov do dejavnosti oskrbe na splošno gospodarski in socialni stroški oskrbe nalagajo predvsem ženskam; ker zaradi neplačanih obveznosti oskrbe 7,7 milijona žensk v EU ne more sodelovati na trgu dela, uravnoteženje sektorja oskrbe pa ima velik neizkoriščen potencial za naša gospodarstva, kot je EIGE poudaril v ocenah, ki kažejo, da bi se lahko stopnja zaposlenosti do leta 2050 povišala na 80 %, če bi dosegli znatno izboljšanje enakosti spolov[78]; ker je po podatkih Eurofoundove evropske raziskave o kakovosti življenja 42 % nezaposlenih oskrbovalcev v najnižjem dohodkovnem kvartilu (v primerjavi s 24 % neoskrbovalcev), 59 % nezaposlenih oskrbovalcev ima težave s preživetjem (v primerjavi s 46 % neoskrbovalcev), 80 % oskrbe pa izvajajo neformalni oskrbovalci, večinoma ženske, stare od 45 do 75 let, kar prispeva k neenakostim med spoloma glede zaposlitve in dohodka; ker je približno četrtina plačanih oskrbovalcev migrantov, kar je še posebej pomembno glede na to, da je približno 9 od 10 plačanih oskrbovalcev žensk;

X. ker je Odbor za odpravo diskriminacije žensk leta 2024 izdal splošno priporočilo št. 40 o enaki in vključujoči zastopanosti žensk v sistemih odločanja, v njegove stebre pa vključil zastopanost žensk in moških v vsej njihovi raznolikosti v razmerju 50:50, in sicer v smislu enakega dostopa do sistemov odločanja in enake moči v njih; ker se je delež sedežev žensk v nacionalnih parlamentih z 11,3 % leta 1995 povečal na samo 27,2 % leta 2025[79]; ker v EU v letu 2025 ženske zasedajo samo približno tretjino parlamentarnih sedežev[80]; ker se ženske kljub številnim političnim in zakonodajnim pobudam spopadajo s strukturnimi, kulturnimi in institucionalnimi ovirami, raziskave pa

---

78 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf.

79 Medparlamentarna unija, *Women in parliament 1995-2025* (Ženske v parlamentih v obdobju 1995–2025), 2025.

80 EIGE, *Gender Equality Index* (Indeks enakosti spolov), https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

kažejo, da so premalo zastopane na vseh ravneh gospodarskega in političnega odločanja po vsem svetu, tudi na lokalni in regionalni ravni, ter da je doseganje enake zastopanosti spolov v političnem življenju, pa tudi v poslovnem sektorju – zlasti v upravnih odborih – oddaljena možnost, ki zahteva ciljno usmerjene ukrepe na vseh ravneh upravljanja;

Y. ker so izredne podnebne razmere in neenakosti med spoloma medsebojno povezane, zaradi podnebne krize pa se ohranjajo obstoječe neenakosti, vključno z dostopom do izobraževanja in zaposlitvenih možnosti, dostopom do zemljišč in naravnih virov in nadzorom nad njimi ter udeležbo v prostorih odločanja[81]; ker škodljive učinke podnebnih sprememb in degradacije ekosistemov nesorazmerno občutijo ženske in dekleta, zlasti tiste v že marginaliziranih položajih, med drugim v domorodnih in drugih skupnostih, ki so odvisne od naravnih virov;

Z. ker se Unija spopada z več krizami, vključno s podnebnimi nesrečami, oboroženimi spopadi, pandemijami in populizmom, njihovi učinki pa so različni glede na spol; ker oboroženi spopadi nesorazmerno vplivajo na ženske in dekleta, med drugim z vse pogostejšo uporabo nasilja na podlagi spola kot vojaškega orožja[82], ter so povzročili splošno poslabšanje položaja žensk, kar ima škodljive posledice za polno uveljavljanje človekovih pravic žensk in deklet po vsem svetu; ker sta kljub osrednji vlogi agende o ženskah, miru in varnosti za reševanje svetovnih mirovnih in varnostnih izzivov udeležba in vodstvo žensk na področju zunanje politike, obrambe, varnosti in izgradnje miru še vedno premajhna, njun obseg pa je večinoma neznan, ker je zbranih premalo podatkov; ker je bilo razvitih več projektov za zbiranje celovitih podatkov, kot je indeks #SHEcurity, ki se lahko uporabljajo kot primeri dobre prakse in zgledi za zbiranje podatkov na ravni EU; ker so ženske vedno premalo zastopane v mirovnih pogajanjih, leta 2022 pa je bilo med pogajalci v aktivnih mirovnih procesih, ki so jih vodili ali so vodili Združeni narodi, samo 16 % žensk[83]; ker vključitev vidika enakosti spolov v zunanjo in varnostno politiko EU pomeni priznanje posebnih

---

81 Sekretariat UNFCCC, *Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action* (Odpravljanje vrzeli, krepitev ambicij: vlaganje v ženske je ključno za podnebne ukrepe), 2024, https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

82 V poročilu OZN je navedeno, da se je število primerov s konflikti povezanega spolnega nasilja, ki jih je potrdil OZN, leta 2023 povečalo za 50 % v primerjavi s predhodnim letom (Agencija ZN za ženske, *Facts and figures: Women, peace, and security* (Dejstva in številke: ženske, mir in varnost), 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

83 Svet za zunanje odnose, *Women's Participation in Peace Processes* (Udeležba žensk v mirovnih procesih), https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

razsežnosti spola in vpliva svetovnih pojavov, kot so podnebne spremembe, migracije, trgovina in varnost, ter boj proti njim, prav tako pa tudi osredotočanje na izkušnje in potrebe žensk in skupin, ki se soočajo z večplastnimi in prepletenimi oblikami diskriminacije in marginalizacije v središču oblikovanja politik; ker je akcijski načrt EU za enakost spolov ambiciozna strategija EU za prispevanje k ciljem trajnostnega razvoja, zlasti cilju št. 5, in pospešitev napredka pri doseganju enakosti spolov; ker je opolnomočenje žensk prednostna naloga vseh zunanjih politik in ukrepov EU, aktivno vlogo pa je imelo tudi pri oblikovanju Agende 2030; ker se je EU v svojih zunanjih politikah zavezala, da bo 85 % vseh novih programov prispevalo k enakosti spolov in opolnomočenju žensk; ker v notranjih politikah EU trenutno ni te zaveze, niti na ravni držav članic, kar lahko povzroči neenakomeren napredek pri doseganju enakosti spolov v EU;

AA. ker je diskriminacija na podlagi značilnosti iz člena 21 Listine EU o temeljnih pravicah prepovedana; ker se številne ženske, dekleta in ranljive skupine, vključno z invalidi, osebami iz prikrajšanih socialno-ekonomskih okolij, rasiziranimi osebami, osebami iz etničnih, manjšinskih ali migrantskih okolij, osebami LGBTIQ+, zlasti transspolnimi in interspolnimi ženskami, Romi in osebami, ki doživljajo diskriminacijo zaradi starosti (mlajše in starejše) (v nadaljevanju seznam razlogov za prepoved diskriminacije), v EU soočajo s presečnimi neenakostmi in diskriminacijo; ker je med prebivalkami v EU 29,2 % invalidnih žensk in deklet, ki doživljajo izključenost in diskriminacijo na vseh področjih življenja ter visoko stopnjo nasilja na podlagi spola; ker so ženske in osebe LGBTIQ+, ki so v tranzitu ali prebivajo v sprejemnih objektih, pogosto izpostavljene specifičnim tveganjem na podlagi spola, vključno z nasiljem, nezadostnim dostopom do zdravstvenega varstva in pravno negotovostjo; ker bi bilo treba to izrecno obravnavati;

AB. ker so neenakosti med spoloma očitnejše v nekaterih sektorjih, kot so kmetijstvo, finančne in potrošniške storitve[84], zdravstveno varstvo in oskrba[85] ter STEM[86], in na nekaterih območjih, kot so podeželske,

---

84 Svetovni gospodarski forum, *Global Gender Gap Report 2023* (Poročilo o vrzelih med spoloma v svetu 2023), https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

85 Svetovna zdravstvena organizacija, *Women in the health and care sector earn 24 percent less than men* (Ženske v sektorju zdravstva in oskrbe zaslužijo 24 odstotkov manj kot moški), 2022, https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

86 Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. in Janeckova, H. (2024), *Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report* (Odpravljanje vrzeli med spoloma v izobraževanju STEM na vseh ravneh izobraževanja – analitično poročilo), Urad za publikacije Evropske unije, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

otoške in najbolj oddaljene regije; ker se ženske iz teh regij in sektorjev, ki doživljajo presečno diskriminacijo, soočajo s specifičnimi strukturnimi ovirami, ki jim otežujejo udeležbo na trgu dela in dostop do zdravstvenega varstva, izobraževanja, stanovanj, digitalne povezljivosti ter osnovnih javnih storitev in infrastrukture, v nekaterih primerih pa so te popolnoma nedostopne; ker na podeželskih območjih, tudi v najbolj oddaljenih regijah, poteka depopulacija, pri čemer se pogosteje odseljujejo mladi, zlasti dekleta in ženske[87], kar ogroža njihovo pravico, da ostanejo na teh območjih; ker je potreben ciljno usmerjen in presečen pristop, da bi odpravili vztrajne vrzeli med spoloma, zlasti v zgoraj omenjenih sektorjih in regijah, ter zagotovili, da ženske in dekleta pri izvajanju strategije za enakost spolov ne bodo prezrte;

AC. ker morajo vse države članice delovati v najboljšem interesu otrok in torej varovati njihovo pravico do družinskega življenja in prepovedovati diskriminacijo na podlagi zakonskega stanu ali spolne usmerjenosti njihovih staršev ali načina njihovega spočetja; ker za približno dva milijona otrok še vedno obstaja možnost pravne negotovosti pri čezmejnem priznavanju družine; ker je Komisija leta 2022 predlagala uredbo Sveta[88] o starševstvu in uvedbi evropskega potrdila o starševstvu, Svet pa o tem predlogu še vedno ni sprejel končne odločitve;

AD. ker se z načrtom za pravice žensk ponovno potrjuje, da je EU trdno zavezana varovanju in spodbujanju enakosti spolov in pravic žensk, ter se okvirno določajo načela in dolgoročna vizija napredka, na katerih bo temeljila strategija za enakost spolov po letu 2025;

1. poziva Komisijo, naj na podlagi prve strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025 predstavi ambiciozno strategijo za enakost spolov za obdobje 2026–2030 s konkretnimi, oprijemljivimi zakonodajnimi in nezakonodajnimi ukrepi na spodaj navedenih ključnih področjih;

***Nasilje na podlagi spola***

2. poziva Komisijo, naj Svetu predloži predlog, naj nasilje na podlagi spola kot novo področje kriminala vključi na seznam iz člena 83(1) PDEU ter brez odlašanja odpravi vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti, vključno s sistemskim nasiljem, ki je ena najpogostejših kršitev temeljnih pravic v EU;

---

87 Sporočilo Komisije z dne 30. junija 2021 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040.

88 Predlog Komisije z dne 7. decembra 2022 za uredbo Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju odločb in sprejemanju javnih listin v zadevah v zvezi s starševstvom ter uvedbi evropskega potrdila o starševstvu (COM(2022)0695).

3. poziva Komisijo, naj hitro objavi priporočilo o preprečevanju škodljivih praks proti ženskam in dekletom, vključno z vsemi oblikami porodniškega in ginekološkega nasilja, poklicno malomarnostjo v zdravstvu, prisilnim splavom in prisilno sterilizacijo, odrekanjem splava ter pohabljanjem ženskih in medspolnih spolnih organov, ter zagotovi, da bo dopolnjevalo Direktivo (EU) 2024/1385;

4. poziva Komisijo, naj spremlja in spodbuja hiter prenos Direktive (EU) 2024/1385 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini;

5. poziva Komisijo, naj feminicid prizna kot ločeno in samostojno kaznivo dejanje, ter poudarja, da je razumevanje umora žensk kot uboja ženske ali dekleta zaradi njenega spola ključno za razumevanje temeljnih vzrokov, povezanih z diskriminacijo na podlagi spola in neravnovesji moči;

6. ponovno poziva Komisijo, naj pripravi smernice za države članice o izvajanju Direktive (EU) 2024/1385 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter v zvezi z nasiljem na vseh področjih življenja, vključno z jasnimi smernicami o celovitem in starosti primernem izobraževanju o spolnosti in odnosih s poudarkom na izobraževanju o vlogi privolitve v skladu z mednarodnimi standardi, ter naj posebno pozornost nameni popolnemu izvajanju in uveljavljanju vseh členov direktive, zlasti člena 35 o distribuciji izobraževalnega gradiva o vlogi privolitve in organizaciji kampanj ali programov za ozaveščanje o tem, da se spolni odnos brez privolitve šteje za kaznivo dejanje;

7. poziva Komisijo, naj poudari, kako pomemben je element poročanja Direktive (EU) 2024/1385, da bi ta učinkovito prispevala k preprečevanju in odpravljanju nasilja nad ženskami in dekleti; poziva Komisijo, naj da prednost preprečevanju nasilja na podlagi spola na spletu in zunaj njega, pri čemer poudarja, kako pomembni so ustrezni ciljno usmerjeni in pravočasni preventivni ukrepi v obliki izobraževanja, digitalne pismenosti, usposabljanja strokovnjakov ter kampanj obveščanja in ozaveščanja kot ključni elementi v boju proti nasilju nad ženskami in dekleti v skladu z določbami s tem povezane zakonodaje EU;

8. poziva Komisijo, naj se posveti posebnim potrebam žrtev nasilja na podlagi spola, ki med drugim vključujejo psihosocialno podporo, stanovanja za žrtve, programe vseživljenjskega učenja in otroško varstvo, ter poziva k ustrezni zaščiti žrtev in preživelih, tako da se zagotovijo in povečajo dolgoročne javne naložbe ter zagotovijo učinkoviti odzivi, ki bi morali biti strukturni, presečni in osredotočeni na preživele ter obravnavati socialne, gospodarske in kulturne temeljne vzroke nasilja na podlagi spola;

9. poziva Komisijo, naj pozove države članice, ki Istanbulske konvencije še niso ratificirale, naj to storijo in pospešijo ta proces; poziva Komisijo, naj zagotovi, spremlja in spodbuja postopek izvajanja;

10. poudarja, da so marginalizirane skupine izpostavljene večjemu tveganju za nasilje in da se zaradi presečnih oblik diskriminacije povečujejo učinki nasilja na podlagi spola in ponovne viktimizacije; zato poziva Komisijo, naj pripravi in v sodelovanju z državami članicami izvede obvezno celovito usposabljanje za vse delavce v pravni stroki, vključno s sodniki in tožilci, o vprašanjih, povezanih z nasiljem na podlagi spola, presečnostjo in podporo žrtvam, da bi zagotovili, da so delavci v pravni stroki ustrezno opremljeni za obravnavo zadev na spletu in zunaj njega na spolno občutljiv in presečen način, ter preprečili sekundarno viktimizacijo žrtev v sodnem postopku;

11. poziva Komisijo, naj predlaga zakonodajo EU za opredelitev posilstva kot kaznivega dejanja na podlagi odsotnosti privolitve v vseh državah članicah; ugotavlja, da se v 14 državah članicah za opredelitev posilstva kot kaznivega dejanja še vedno zahteva element nasilja ali privolitev ni izrecno omenjena; ponovno poudarja, da je posilstvo ne le kršitev temeljnih pravic ter telesne avtonomije in integritete žensk, ampak tudi oblika spolne zlorabe in izkoriščanja žensk in deklet, kar je v skladu s PDEU kaznivo dejanje na ravni EU[89]; poziva države članice, v katerih se še vedno uporablja opredelitev posilstva, ki temelji na predpostavki nasilja, naj uvedejo zakonodajne spremembe, s katerimi bodo to opredelitev uskladile z najnovejšimi mednarodnimi standardi in členom 36 Istanbulske konvencije;

12. poudarja pravno obveznost Komisije in držav članic, da varujejo pravice žensk in njihovo telesno integriteto; poziva Komisijo, naj zagotovi hiter in popoln prenos revidirane direktive o boju proti trgovini z ljudmi, ki določa strožja pravila, zagotavlja močnejša orodja za boj proti trgovini z ljudmi, vključno z novimi oblikami spolnega izkoriščanja, in organiziranim kriminalnim združbam, na primer z boljšim čezmejnim komuniciranjem, ter zlasti varuje pravice pripadnic manjšin in migrantk; poudarja, da je zmanjšanje povpraševanja ključen instrument za preprečevanje in zmanjševanje trgovine z ljudmi, saj je usmerjeno v finančne spodbude; poleg tega poziva Komisijo in države članice, naj podprejo prizadevanja za reševanje in rehabilitacijo žrtev;

13. poudarja, da odnos družbe do prostitucije vpliva na njeno razumevanje enakosti spolov in pravic žensk ter vsebuje sporočila in norme; poziva Komisijo, naj spodbuja in podpira prizadevanja držav članic, da bi ukrepale na področju preprečevanja, dekriminalizacije ljudi, zlasti žensk, ki se ukvarjajo s prostitucijo, zmanjševanja povpraševanja, kaznovanja strank, destigmatizacije in odpravljanja stereotipov ter zagotovile ustrezno financirane, lahko dostopne in visokokakovostne programe za izhod iz prostitucije za tiste, ki jo želijo opustiti; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo ljudje, ki se ukvarjajo s prostitucijo, aktivno vključeni v oblikovanje politike,

---

89 Člen 83 PDEU

povezane z njihovimi pravicami; poziva Komisijo, naj podpre ta prizadevanja;

14. obsoja nadomestno materinstvo, ki vključuje reproduktivno izkoriščanje in uporabo ženskih teles za finančno ali drugo korist, zlasti v primeru posebno ranljivih žensk v tretjih državah; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe, da bi podprla odpravo te prakse;

15. poziva Komisijo, naj priporoči podporo EU za študije odnosa med nasiljem na podlagi spola, intimnopartnerskim nasiljem in rakom;

***Celovito zdravstveno varstvo, pri katerem se upošteva vidik spola***

16. poudarja, da je zdravje temeljna pravica, zato mora imeti vsakdo dostop do kakovostnih, cenovno sprejemljivih in dostopnih zdravstvenih storitev ob spoštovanju njegove informirane privolitve in telesne avtonomije; poziva Komisijo, naj ženskam in dekletom v vsej njihovi raznolikosti, zlasti skupinam, ki doživljajo različne oblike diskriminacije, vključno z invalidkami, osebami iz prikrajšanih socialno-ekonomskih okolij, žrtvami nasilja na podlagi spola, rasiziranimi osebami in osebami iz etničnih, manjšinskih ali migrantskih okolij, starejšimi, osebami LGBTIQ+, zlasti interspolnimi ženskami, transspolnimi in nebinarnimi osebami, ženskami na podeželskih in oddaljenih območjih ter v najbolj oddaljenih regijah, nosečnicami in materami, zlasti samohranilkami, zagotovi splošen dostop do zdravstvenega varstva, ki upošteva vidik spola ter je usmerjeno v kakovost, paciente in rezultate v skladu z najvišjimi standardi; poudarja, da mora biti zdravstveno osebje usposobljeno za spolno občutljiva zdravstvena vprašanja ter odzivanje na nasilje na podlagi spola in spolno nasilje;

17. poziva Komisijo, naj nujno odpravi zdravstveno vrzel med spoloma, med drugim z izpolnjevanjem zdravstvenih potreb in odpravljanjem tveganj, ločenih po spolu, v vseh življenjskih obdobjih, pri čemer naj posebno pozornost nameni boleznim, ki nesorazmerno prizadenejo ženske, odpravi razlike med spoloma in pristranskosti pri medicinskih raziskavah, usposabljanju in kliničnih preskušanjih ter spodbuja ženske, da bi se jih več odločilo za poklicno pot v medicini; poziva Komisijo, naj predloži poseben akcijski načrt za reševanje teh vprašanj, prihodnje pobude v zvezi z zdravjem pa nadalje usmeri v koncept medicine, ki upošteva spol, kot ga je predstavila SZO[90];

18. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo nova strategija za enakost spolov vključevala večji poudarek na enakosti spolov v javnem zdravju; poziva Komisijo, naj gradi na vse boljšem razumevanju dejavnikov, ki vplivajo na rezultate zdravljenja, tako da podpre zbiranje več in bolj kakovostnih razčlenjenih podatkov za ugotavljanje zdravstvenih razlik v podskupinah, ki v populaciji sicer morda niso opazne, oblikovanje zdravstvenih ukrepov za podskupine, v katerih obstajajo

---

90 SZO, *Gender and health* (Spol in zdravje), https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1.

razlike, in spremljanje zdravstvenih rezultatov v populacijah z visokim tveganjem; ugotavlja, da bi bilo treba posebno pozornost posvetiti nosečnicam in ženskam, ki dojijo;

19. poziva Komisijo, naj obravnava izzive na področju duševnega zdravja, s katerimi se še vedno soočajo ženske, dekleta in marginalizirane skupine, ter zagotovi splošni dostop do zdravstvenega varstva, ki upošteva vidik spola, na področju duševnega zdravja, poveča naložbe v zdravstvene ustanove na podeželskih območjih in oblikuje prilagodljive rešitve, kot so mobilne zdravstvene klinike;

20. poziva Komisijo, naj na ravni EU obravnava vrzeli, neenakosti in ovire pri dostopu žensk v vsej njihovi raznolikosti, vključno z ženskami iz ranljivih skupin, do zdravstvenega varstva;

21. poziva države članice EU, naj zagotovijo dostop do osnovnih zdravstvenih storitev in zdravil, ter poziva Komisijo, naj poveča naložbe v vključevanje vidika spola v zdravstvene sisteme; poudarja, da bi moralo usposabljanje vseh zdravstvenih strokovnjakov in zdravstvenih delavcev vključevati pristop, ki upošteva vidik spola; poziva Komisijo, naj zagotovi, da nihče, zlasti invalidke, proti svoji volji ne bo podvržen škodljivemu, invazivnemu ali nepovratnemu zdravljenju, ter določi, da naj vsi zdravstveni posegi temeljijo na osebni, svobodni in popolnoma informirani privolitvi vsakega posameznika;

22. poziva Komisijo, naj pripravi celovito strategijo EU za izpolnjevanje zelo specifičnih zdravstvenih potreb žensk v vseh življenjskih obdobjih in obravnavo dejavnikov, ki vplivajo na zdravje žensk in deklet, med drugim z vključitvijo zdravja v evropski semester;

23. poudarja, da je pomembno sodelovati in izmenjevati primere dobre prakse na evropski ravni, hkrati pa učinkovito uporabljati ustrezna sredstva EU za reševanje skupnih izzivov na področju zdravstvenega varstva, ter poziva Komisijo, naj okrepi sodelovanje med ustreznimi političnimi službami, da bi zagotovili sistematično vključevanje enakosti spolov v vse pobude, povezane z zdravjem; poziva Komisijo, naj spodbuja in podpira države članice pri izvajanju ali širitvi nacionalnih sistemov zdravstvenega zavarovanja, ki ponujajo celovito in dostopno oskrbo;

24. poziva Komisijo, naj oblikuje spolno občutljiv pristop k zdravstvenemu varstvu in obravnava posebna vprašanja, s katerimi so še vedno povezani izzivi, kot so duševno zdravje, rak, endometrioza in zdravstveno varstvo mater; poziva Komisijo, naj na ravni EU oblikuje skupne standarde predporodnega, porodnega in poporodnega babištva ter zdravstvenega varstva novorojenčkov in mater, da bi usklajeno z mednarodnimi standardi posodobila

direktivo EU o babištvu[91] in zdravstvenim delavcem omogočila izmenjavo primerov dobre prakse na tem področju; poziva, naj se vzpostavi okvir EU za varno uporabo zdravil v času nosečnosti in dojenja;

25. poziva Komisijo, naj podpre zdravstvene sisteme pri pripravi, izvajanju in ocenjevanju na spol osredotočenih strategij za preprečevanje bolezni, saj se lahko s preprečevanjem izboljša kakovost življenja žensk in deklet; zato poziva Komisijo, naj izvaja ukrepe, ki temeljijo na preprečevanju in so namenjeni ozaveščanju o pravici do dostopa do zdravstvenih storitev;

26. poudarja, da je treba odpraviti ozemeljske razlike v dostopu do zdravstvenega varstva, tako da se zagotovi dostopnost zdravstvenih storitev, ki upoštevajo vidik spola, na podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih območjih; poziva Komisijo in države članice, naj vlagajo v mobilne zdravstvene enote, telemedicino ter usposabljanje in napotitev zdravstvenih delavcev v zapostavljene regije;

27. poziva Komisijo, naj oblikuje celovit zavezujoč okvir ter zagotovi popoln in enak dostop do vseh storitev spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva za vse v EU, ne glede na njihov priseljenski ali rezidentski status; ugotavlja, da te storitve in pravice vključujejo spoštljivo in visokokakovostno porodniško, ginekološko, predporodno, poporodno in poporodno babištvo ter zdravstveno varstvo novorojenčkov, celovite informacije in storitve v zvezi z načrtovanjem družine, oskrbo za potrditev spola, dostop do oploditve z biomedicinsko pomočjo ter zdravstvenega varstva na področju plodnosti in zdravljenja neplodnosti, varne in cenovno sprejemljive sodobne metode kontracepcije po lastni izbiri ter pravico do varnega in zakonitega splava (medikamentoznega in kirurškega), starosti primerno izobraževanje o spolnosti in odnosih, preprečevanje spolno prenosljivih okužb, zaščito po izpostavitvi ter storitve odkrivanja in zdravljenja kot sestavni del človekovih pravic, brez katerih ni mogoče spoštovati načela pravne države; poudarja, da morajo države članice zagotoviti, da so te storitve dostopne, cenovno sprejemljive in nediskriminatorne; poziva Komisijo, naj vse kršitve spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic žensk prizna za obliko nasilja na podlagi spola;

28. poudarja, da bi se bilo treba z vsakršno strategijo za enakost boriti proti vsem oblikam nasilja na podlagi spola, vključno s kršitvami spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic žensk in nazadovanjem na področju; ponovno poudarja, da bi bilo treba dostop do zdravstvenega varstva in javnih storitev, zlasti dostopa do splava in psihološke podpore za ženske, ki so žrtve nasilja,

---

91 Direktiva Sveta 80/155/EGS z dne 21. januarja 1980 o usklajevanju določb zakonov in drugih predpisov v zvezi z registracijo in opravljanjem dejavnosti babic (UL L 33, 11.2.1980, str. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

obravnavati kot prednostno nalogo; poziva Komisijo, naj uvede sankcije v primerih nazadovanja pravic žensk, vključno z omejevanjem spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ali dostopa do splava ali spolne vzgoje, ki jih je treba šteti za kršitve vrednot EU in morajo sprožiti sorazmerne institucionalne odzive, vključno s postopki za ugotavljanje kršitev in posledicami za financiranje; poziva Komisijo, naj vzpostavi mehanizem za spremljanje in odgovornost, da bi hitro obravnavali vsakršno nazadovanje ali grožnje za enakost spolov ter vse kršitve pravic žensk, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami ter pravicami oseb LGBTIQ+, v državah članicah, ter naj uporabi obstoječe mehanizme za ocenjevanje skladnosti z načelom pravne države in temeljnimi pravicami ali uporabi namenski mehanizem, v svoje letno poročilo o pravni državi pa vključi namenski podsteber o nasilju na podlagi spola; poziva Komisijo, naj spodbuja in vključuje moške kot aktivne zaveznike pri promoviranju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, da bi obravnavala širši kontekst vse večjega odpora, ki ga mladi moški izražajo do mladih žensk in feminizma;

29. poziva države članice in Komisijo, naj spolno in reproduktivno zdravje in pravice, tudi pravico do varnega in zakonitega splava, vključijo v Listino EU o temeljnih pravicah, kot je navedeno v resoluciji Parlamenta z dne 11. aprila 2024;

30. poudarja, da državljani EU široko podpirajo omogočitev dostopa do varnega splava vsem v EU, ne glede na to, kdo so in od kod prihajajo, kot je med drugim pokazala uspešna evropska državljanska pobuda My Voice, My Choice, ki poziva EU, naj sprejme zakonodajo, s katero bo vzpostavljen finančni mehanizem za pomoč državam članicam, ki prostovoljno pristopijo k tej politiki, pri zagotavljanju varnega splava vsem, ki nimajo dostopa do njega; poziva Komisijo, naj hitro ukrepa in upošteva to pobudo ter vzpostavi mehanizem finančne solidarnosti med državami članicami, da bi ženskam v EU zagotovili dostop do splava;

31. poziva Komisijo, naj državam članicam izda priporočila za boj proti vsem oblikam porodniškega in ginekološkega nasilja, kar vključuje različno zanemarjanje, poniževanje, zlorabe in škodljive prakse, med drugim „šiv za moža“; poziva Komisijo, naj olajša izmenjavo med državami članicami o vprašanju porodniškega in ginekološkega nasilja, pooblasti EIGE za pripravo sklopa kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za merjenje razširjenosti in pojavnih oblik porodniškega nasilja ter dodeli ustrezna sredstva za njegovo odpravo;

32. poziva Komisijo, naj v okviru izvajanja direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini izda jasne smernice o zagotavljanju spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva žrtvam spolnega nasilja v skladu z mednarodnimi standardi javnega zdravja in

človekovih pravic, vključno s standardi SZO o klinični obravnavi posilstva;

33. se zaveda, da je plodnost ključen vidik zdravja žensk, ter poudarja, da je treba proaktivno obravnavati večplastne dejavnike in izzive, povezane z njo, kot sta slab dostop do zdravstvenega varstva in zdravljenja na področju plodnosti ter pomanjkanje informacij in podpornih storitev; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo informacije o ohranjanju plodnosti dostopne vsem;

***Enakost spolov in opolnomočenje žensk v svetu dela***

34. poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje direktive o ustreznih minimalnih plačah[92] in direktive o preglednosti plačil[93], vključno z zagotavljanjem trdnih zahtev glede poročanja o plačah, učinkovitega dostopa do pravnih sredstev za žrtve diskriminacije pri plačilu in ustreznih sankcij za neskladnost, in prenos direktive o zastopanosti žensk v upravnih odborih[94] ter o tem poroča Parlamentu; poziva Komisijo, naj spremlja in zagotovi pravilno in pravočasno izvrševanje teh direktiv, kar je ključno za ženske na trgu dela in jim bo omogočilo uveljavljanje enakih pravic in pogojev na celotni poklicni poti;

35. poudarja, da bo Parlament odločno nasprotoval vsem poskusom umika ali oslabitve direktive o preglednosti plačil;

36. poziva Komisijo, naj aktivno spodbuja vstop in zadrževanje žensk na trgu dela, sprejme ukrepe za zmanjšanje vrzeli stopnje delovne aktivnosti, plačilne vrzeli in pokojninske vrzeli med spoloma ter vlaga v programe vseživljenjskega učenja za ženske in dekleta; poziva Komisijo, naj določi cilje na ravni EU za povečanje udeležbe žensk na trgu dela; pozdravlja analizo EIGE o glavnih ovirah za zaposlovanje žensk v Evropi, vključno z ovirami za zaposlitev s polnim delovnim časom, s katero so države članice dobile podlago za odpravljanje strukturnih ovir za zaposlovanje žensk; poziva Komisijo, naj spodbuja države članice, naj ženskam zagotovijo enak dostop do dela s pravicami in dostojnim plačilom, tudi s kolektivnimi pogajanji; poziva Komisijo, naj spodbuja države članice, naj sprejmejo odločne ukrepe za sankcioniranje podjetij, ki diskriminirajo med moškimi in ženskami ter ne spoštujejo delovne zakonodaje;

37. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo politike in instrumente financiranja za podporo ženskam, ki se vračajo na trg dela po materinskem dopustu ali daljši prekinitvi poklicne poti zaradi

---

92 Direktiva (EU) 2022/2041 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji (UL L 275, 25.10.2022, str. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

93 Direktiva (EU) 2023/970 (UL L 132, 17.5.2023, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

94 Direktiva (EU) 2022/2381 (UL L 315, 7.12.2022, str. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

obveznosti oskrbe; poudarja, kako pomembni so aktivni ukrepi trga dela, prilagojeni programi preusposabljanja in izpopolnjevanja ter individualno zaposlitveno svetovanje, ter poziva Komisijo, naj spodbuja in podpira delodajalce pri ponujanju prožnih in kakovostnih zaposlitvenih možnosti ženskam, ki se vračajo na trg dela; poudarja, da je treba obravnavati diskriminacijo žensk na delovnem mestu, zlasti žensk z otroki; poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bo diskriminacija zaradi nosečnosti in materinstva preprečevala s prožnimi delovnimi ureditvami, ki bodo ustrezno zasnovane in sporočene; poziva Komisijo, naj brez nadaljnjega odlašanja predlaga zakonodajo o pravilih o delu na daljavo in pravici do odklopa ter zagotovi, da bo pri tem upoštevan vidik spola, tako da se obstoječe neenakosti med spoloma ne bodo še povečale; poziva Komisijo, naj podpira spolno občutljiva delovna mesta, da bi ženskam z nenalezljivimi boleznimi, kroničnimi boleznimi, invalidnostjo ali simptomi menopavze zagotovili enake pravice in možnosti pri dostopu do delovnega mesta in nadaljnjem opravljanju dela;

38. poziva Komisijo, naj predlaga zakonodajni okvir za boj proti nasilju na podlagi spola v svetu dela in zagotovi, da bodo vsi delavci zaščiteni pred nasiljem na podlagi spola, vključno z nadlegovanjem, ustrahovanjem in vsemi oblikami spolnega nasilja na delovnem mestu; poziva države članice, ki še niso ratificirale Konvencije MOD št. 190 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela, naj to naredijo in priznajo pravico do sveta dela brez nasilja in nadlegovanja, vključno z nasiljem na podlagi spola;

39. poziva Komisijo, naj okrepi prizadevanja za odpravo diskriminacije, s katero se soočajo najranljivejše ženske, dekleta in osebe, izpostavljene presečni diskriminaciji, kot je navedeno na seznamu razlogov za prepoved diskriminacije, ter osebe, ki jih je prizadela avtomatizacija delovnih mest; ponovno poudarja, da se te skupine pogosteje spopadajo s posebnimi ali nesorazmernimi izzivi na trgu dela, kot so visoka stopnja brezposelnosti, nizko plačilo in prekarna zaposlitev ter težave pri dostopu do delovnopravnega varstva, materinskega dopusta in socialne varnosti; poziva Komisijo, naj spodbuja programe, ki zagotavljajo enake možnosti, vključno z dostopom do vodstvenih in odločevalskih položajev za vse, ki so na trgu dela izpostavljeni diskriminaciji in negotovosti; ugotavlja, da bi bilo treba to zagotoviti med drugim z izvajanjem direktive o enakosti pri zaposlovanju[95] v vseh državah članicah, krepitvijo organov za

---

95 Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, 2.12.2000, str. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

enakost, kot je določeno v Direktivi (EU) 2024/1499[96], in zagotavljanjem dostopa do minimalne plače enako kot drugim; poudarja, da je treba oblikovati ciljno usmerjene strategije zaposlovanja in izpopolnjevanja za ženske, starejše od 55 let, in ženske, ki živijo v podeželskih ali strukturno prikrajšanih regijah in se soočajo z večplastnimi ovirami; poziva Komisijo, naj podpira države članice pri oblikovanju vključujočih politik trga dela, med drugim z instrumenti kohezijske politike in Evropskim socialnim skladom plus (ESS+);

40. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo države članice pri reformi pokojninskih sistemov in prilagoditvi upokojitvene starosti upoštevale vidik spola ter razlike med delovnimi vzorci žensk in moških, vključno z vsemi oblikami neplačane zaposlitve, in večje tveganje presečne diskriminacije na trgu dela za ženske; poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo celovit načrt za odpravo pokojninske vrzeli med spoloma, med drugim z zagotavljanjem ustrezne podpore za otroško varstvo in zmanjšanjem tako imenovanega kaznovanja materinstva, pa tudi z izboljšanjem finančne pismenosti žensk in finančnega svetovanja, zlasti za ženske, da bi se zmanjšala naložbena vrzel med spoloma;

41. poziva Komisijo, naj pregleda Direktivo 79/7/EGS o socialni varnosti [97], da bi zagotovila, da bo omogočala sprejemanje pozitivnih ukrepov in prispevala k odpravi pokojninske vrzeli med spoloma;

42. poudarja, da je med podjetniki v EU trenutno samo tretjina žensk[98], in opozarja, da so potrebni ciljno usmerjeni ukrepi za odpravo podjetniške vrzeli med spoloma;

43. poziva Komisijo, naj pripravi smernice za države članice, zasebni sektor in civilno družbo, da bi pomagala določiti cilje in strategije na področju enakosti spolov, vključno z enakimi vodstvenimi možnostmi

---

96 Direktiva Sveta (EU) 2024/1499 z dne 7. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, enakega obravnavanja oseb v zadevah zaposlovanja in poklica ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, enakega obravnavanja žensk in moških v zadevah socialne varnosti ter pri dostopu do blaga in storitev in oskrbi z njimi ter o spremembi direktiv 2000/43/ES in 2004/113/ES (UL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

97 Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL L 6, 10.1.1979, str. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

98 Eurochambres, Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs (Raziskava Eurochambres o podjetnicah iz leta 2025 – Objava prispevkov podjetnic), https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

v gospodarstvu, tudi za podjetnice, ter odpraviti ovire za ženske pri ustanavljanju in lastništvu podjetij, da bi zmanjšali podjetniško vrzel med spoloma; poziva Komisijo, naj podpre države članice pri teh prizadevanjih, spodbuja enakost spolov pri dostopu do financiranja in odpravi trdovratno vrzel med spoloma na področju vodenja podjetij in inovacij;

44. ponovno poudarja, da vrzel med spoloma v digitalnem sektorju in sektorju umetne inteligence neizogibno vodi do pristranskih algoritmov; zato poziva Komisijo, naj spodbuja enakost spolov v podjetjih, ki se ukvarjajo z dejavnostmi, povezanimi z umetno inteligenco in IKT, med drugim s financiranjem projektov v digitalnem sektorju, ki jih vodijo ženske, in spodbujanjem minimalnega števila raziskovalk, ki sodelujejo pri razpisih za financiranje raziskav, povezanih z umetno inteligenco in IKT; poziva Komisijo, naj pripravi ciljno usmerjene pobude za podporo ženskam na področju STEM ter spodbujanje deklet k razmisleku o poklicnih poteh, povezanim s STEM, IKT in umetno inteligenco, med drugim z določitvijo cilja za udeležbo raziskovalk v projektih STEM in umetne inteligence, da bi odpravili splošno vrzel v spretnostih in vrzel med spoloma v tem sektorju; poudarja, da je treba pri digitalnem prehodu upoštevati interese žensk in ranljivih skupin; poziva Komisijo in Eurostat, naj okrepita spremljanje zastopanosti spolov v poklicih na področju STEM, na primer v delovni sili v zdravstvenem varstvu;

45. poudarja, da je opolnomočenje žensk kot državljank in gospodarskih akterk etična in gospodarska nujnost, za vzpostavitev učinkovite in pravične unije spretnosti pa so potrebna posebna prizadevanja, da bi odpravili ovire, ki trenutno omejujejo udeležbo na trgu dela, zlasti žensk; poziva Komisijo, naj spodbuja gospodarsko aktivnost žensk in zagotovi enakost na vseh ravneh v celotnem poklicnem življenju vsakogar v EU, saj je to koristno za evropsko družbo, gospodarstvo in svet dela, glede na to, da je enakost spolov osnoven pogoj za evropski uspeh, konkurenčnost in trajnostno rast; poziva Komisijo, naj zagotovi, da predlogi za regulativne poenostavitve ne bodo v nasprotju s ciljem doseganja enakost spolov;

46. poudarja, da je treba načelo enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti, ki je določeno v pravu Unije, uporabljati v praksi; poziva Komisijo, naj odpravi sistemske razlike v plačilu zaradi nepriznavanja in podcenjevanja dela v sektorjih, v katerih prevladujejo ženske, kot so oskrba, zdravstveno varstvo, izobraževanje in trgovina na drobno; poziva, naj se sprejmejo zavezujoči ukrepi EU, da bi zagotovili tudi enako plačilo za delo enake vrednosti in izboljšali delovne pogoje v podcenjenih sektorjih, v katerih prevladujejo ženske; zato poziva Komisijo, naj sodeluje z državami članicami in socialnimi partnerji pri oblikovanju spolno nevtralnih orodij in meril za ocenjevanje delovnih mest, ki bi omogočila vseevropsko opredelitev in primerjavo vrednosti dela, da bi zagotovili pravičnejše vrednotenje dela v sektorjih, v katerih prevladujejo ženske, in pravičnejšega plačila zanj; ugotavlja, da bi

bilo to treba doseči z zagotavljanjem pravic do kolektivnih pogajanj, krepitvijo inšpekcij dela in zagotavljanjem enake zastopanosti delavk v socialnem dialogu;

47. poziva Komisijo in države članice, naj učinkovito odpravijo trdovratno plačilno vrzel med spoloma, tudi tako, da sredstva ESS+ namenijo za podporo boju proti spolnim stereotipom pri izobraževanju in svetovanju o delu ter spodbujajo listine in pobude za raznolikost v zasebnem in javnem sektorju;

***Revščina žensk***

48. poziva Komisijo, naj v prihodnji strategiji za boj proti revščini upošteva vidik spola, tako da se v njej močno osredotoči na strukturno revščino žensk; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo gospodarske in socialne ukrepe za preprečevanje revščine in socialne izključenosti žensk, zlasti v zvezi z dostopom do dostojnih in cenovno sprejemljivih stanovanj, energije in prevoza; poudarja, da so dostojna in cenovno sprejemljiva stanovanja temeljna pravica, ki jo je treba zaščititi in priznati kot osnoven pogoj za uživanje drugih temeljnih pravic; opozarja, da zaradi neenakosti na področju stanovanj številne ženske živijo v nedostojnih in nevarnih razmerah, kjer jim grozita brezdomstvo in nasilje; poziva Komisijo, naj to upošteva v prihodnjem načrtu EU za cenovno sprejemljiva stanovanja, posebno pozornost pa naj nameni stanovanjskim potrebam žrtev nasilja na podlagi spola in ustreznim zmogljivostim zatočišč; poudarja, da bi bilo treba v državah članicah učinkovito zagotoviti dostop do socialne varnosti in stanovanj za vse, ter poziva Komisijo, naj ga nenehno spodbuja; poziva Komisijo, naj se še naprej bori proti menstrualni revščini, ki pomeni pomanjkanje ustreznega dostopa do menstrualnih higienskih izdelkov in sanitarij, prizadene pa približno 10 % prebivalstva Unije, ki ima menstruacijo, pri čemer nesorazmerno prizadene marginalizirane in ranljive skupine ter omejuje udeležbo v družbenem, izobraževalnem in poklicnem življenju; poziva Komisijo, naj zagotovi dostop do dostopnih menstrualnih izdelkov ter kot prvi korak začne pregled Direktive 2004/113/ES, da bi ukinili DDV na menstrualne izdelke in odpravili neupravičene razlike v cenah, pogosto imenovane rožnati davek, zaradi katerih so zdravstveni izdelki in storitve, namenjeni ženskam, dražji;

***Pravice žensk in enakost spolov v izobraževanju, usposabljanju in digitalnem okolju***

49. poudarja, da je pomembno dekletom zagotoviti dostop do kakovostnega izobraževanja kot osnoven pogoj za enakost spolov, opolnomočenje žensk in polno uživanje njihovih pravic; poziva Komisijo, naj zagotovi dostop, vključujoč za oba spola in vse starosti, do vseh ravni izobraževanja in usposabljanja za spodbujanje enakosti spolov in odpravljanje spolnih stereotipov in škodljivih družbenih norm, zlasti pa naj podpira najranljivejše ženske, dekleta in osebe, ki

pri izobraževanju doživljajo presečno diskriminacijo; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo v uniji spretnosti odpravljena neuravnotežena zastopanost spolov, da bi opolnomočili vse ljudi v EU;

50. poziva Komisijo, naj vlaga v strokovni razvoj izobraževalcev, da bi se bolje borili proti spolnim stereotipom v izobraževanju otrok in odraslih, poklicnem izobraževanju in usposabljanju, usposabljanju na delovnem mestu ter vseh izobraževalnih smereh formalnega in neformalnega učenja, založnikom pa naj zagotovi smernice za odpravo spolne pristranskosti v izobraževalnem gradivu; poziva Komisijo, naj spodbuja obvezne programe usposabljanja za vse, ki delajo v sektorju izobraževanja, tudi za priložnostno učenje in prostovoljce, ter varno infrastrukturo, mehanizme za zaupno poročanje in disciplinske ukrepe;

51. poziva Komisijo, naj prizna, da je na privolitvi temelječe, celovito, znanstveno natančno in starosti primerno izobraževanje o spolnosti in odnosih na podlagi človekovih pravic in enakosti spolov ključen del odpravljanja spolnih stereotipov in škodljivih vedenj, ter pripravi smernice EU o njem za države članice; ugotavlja, da bi moral biti cilj mlade opremiti z znanjem o telesni avtonomiji, zdravih odnosih, reproduktivnem zdravju ter preprečevanju nasilja na podlagi spola in diskriminacije; poudarja, kako pomembno je mladoletnike na spletu zaščititi pred nasilnimi in škodljivimi pornografskimi vsebinami;

52. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe za zmanjšanje vrzeli med spoloma, zlasti v sektorjih STEM in umetne inteligence ter digitalnem sektorju, tako da spodbujajo celostno strategijo za krepitev izobraževanja žensk in deklet v teh sektorjih vse od zgodnjega otroštva; poudarja, da bi morala ta strategija vključevati pobude, s katerimi bi ženske in dekleta motivirali k vstopu v sektor STEM, ter poziva Komisijo, naj ženskam zagotovi enak dostop do tečajev poklicnega usposabljanja, pripravništev in tečajev ozaveščanja o teh temah, tako da spodbuja usposabljanje in vseživljenjsko učenje, razširja primere uspešne in vključujoče dobre prakse na področju izobraževanja, promovira vzornice ter spodbuja ženske k pridobivanju znanja in spretnosti, bistvenih za enak dostop do zaposlitvenih možnosti na nastajajočih področjih, kot sta digitalni sektor in zeleni prehod, ter v gospodarstvu in podjetjih na splošno, ter naj da prednost raznolikosti in vključevanju na področju STEM; ugotavlja, da bi bilo treba prav tako spodbujati dečke, naj vstopijo v sektor izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva; poudarja, da digitalne tehnologije in platforme postajajo nepogrešljive v celotnem procesu izobraževanja in usposabljanja žensk in deklet ter v številnih postopkih zaposlovanja; obžaluje negativne učinke neenakega dostopa do tehnologije, ki lahko ovira razvoj digitalne pismenosti žensk in deklet; poziva Komisijo, naj zagotovi, da ženske in dekleta v vsej svoji raznolikosti ne bodo nesorazmerno prizadete zaradi slabega dostopa do tehnologije;

53. poziva Komisijo, naj ohrani in še naprej razvija politiko ničelne tolerance do vseh oblik nasilja na podlagi spola v digitalnem okolju; opozarja, da so izmenjava intimnega gradiva brez privolitve, vključno z globokimi ponaredki, kibernetsko zalezovanje, kibernetsko nadlegovanje in kibernetsko spodbujanje k nasilju ali sovraštvu (sovražni govor) opredeljeni kot kazniva dejanja v skladu z Direktivo (EU) 2024/1385 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, njihove opredelitve pa bi morale biti ustrezno vključene v nacionalno zakonodajo držav članic; poziva k okrepljenemu sodelovanju v EU pri odkrivanju in pregonu digitalnih kaznivih dejanj na podlagi spola, vključno s kibernetskim nadlegovanjem in razširjanjem manipuliranih medijev brez privolitve; poudarja, da so potrebne čezmejne zmogljivosti digitalne forenzike in usposabljanje pravosodnih organov; poziva Komisijo, naj še naprej spremlja druge vrste spletnega nasilja na podlagi spola, zlasti kadar je usmerjeno v dekleta ali mlade osebe LGBTIQ+, in oblikuje politiko v zvezi z njimi;

54. poziva Komisijo, naj v vsa področja digitalne politike vključi preventivne in zaščitne ukrepe, pri čemer naj posebno pozornost posveti enakosti spolov, nasilju na podlagi spola in človekovim pravicam, pa tudi zaščiti mladoletnikov na spletu; poziva Komisijo, naj zagotovi polno izvrševanje obveznosti ocenjevanja in zmanjševanja tveganja v okviru obstoječih instrumentov, kot sta akt o digitalnih storitvah, vključno s kodeksom ravnanja, in zakon o umetni inteligenci, hkrati pa pripravi nove predloge politike, na primer v okviru evropskega ščita za demokracijo in akta o digitalni pravičnosti; poziva k javnemu nadzoru letnih ocen tveganja v zvezi z nasiljem na podlagi spola in blažitvenih ukrepov, ki jih uvajajo zelo velike spletne platforme in zelo veliki spletni iskalniki, da bi omogočili raziskave in boljše razumevanje tega pojava;

55. poziva Komisijo, naj bo posebej pozorna na to, kako lahko algoritmi reproducirajo in širijo seksistične ali ponižujoče vsebine, in naj uvede večjo preglednost in ločevanje podatkov, ustvarjenih z umetno inteligenco, glede na spol, da bi prepoznali vzorce diskriminacije; poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo politike ter izvajajo programe izobraževanja in ozaveščanja za preprečevanje in prepoznavanje nasilja na podlagi spola ter odzivanje nanj, zlasti med mladimi; poziva Komisijo, naj vlaga v raziskave, ki spremljajo enakost spolov v medijih in digitalni industriji, tudi s presečnega vidika;

***Usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja ter odpravljanje neenakosti med spoloma pri zagotavljanju oskrbe***

56. poziva Komisijo, naj operacionalizira pravico do izvajanja in prejemanja oskrbe, kot je priznana v načelu št. 18 evropskega stebra socialnih pravic; poudarja, da je treba skrbstveno delo priznati, plačati in podpirati, tudi kot javno dobro, ter poziva, naj se vzpostavijo visokokakovostni, cenovno ugodni in dostopni sistemi oskrbe, ki bodo zagotavljali dostojanstvo oskrbovancem in oskrbovalcem;

57. zato poziva Komisijo, naj evropsko strategijo oskrbe preoblikuje v celovit evropski dogovor o oskrbi, ki bo obravnaval formalne in neformalne oskrbovalce (v obeh primerih so to večinoma ženske) ter zajemal zavezujoča zakonodajna in finančna orodja za vlaganje v cenovno dostopne in visokokakovostne storitve nege in otroškega varstva, izobraževalne programe po pouku in storitve dolgotrajne oskrbe ter za zagotovitev splošnega dostopa do njih; ponavlja, da bi moral dogovor o oskrbi vključevati pristop k oskrbi, ki temelji na pravicah, ter da bi bilo treba skrbstveno infrastrukturo financirati s progresivno obdavčitvijo in javnimi sredstvi; poudarja, da so potrebne politike EU in nacionalne politike za neformalne oskrbovalce, namenjene finančni podpori in nadomestni oskrbi, usposabljanju ter vključevanju v pokojninske in zdravstvene sisteme, da bi se ublažili škodljivi učinki izvajanja oskrbe na poklicne poti in ekonomsko neodvisnost žensk; poziva Komisijo, naj poveča naložbe v izboljšanje delovnih pogojev ter zdravja in varnosti v sektorju oskrbe, v katerem je večina delavcev žensk;

58. poziva Komisijo, naj olajša pravne poti za formalizacijo statusa oskrbovalk migrantk, ki so nesorazmerno prizadete zaradi presečne diskriminacije, prizna njihove kvalifikacije in pomemben prispevek k sistemom oskrbe v EU, jim omogoči dostop do kakovostnih delovnih mest v skladu s prihodnjim načrtom za kakovostna delovna mesta in zagotovi poštene delovne pogoje ter spodbuja enake možnosti v sektorju oskrbe;

59. poziva Komisijo, naj države članice pozove, naj hitro in v celoti prenesejo direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter ukrepe iz nje; poleg tega poziva Komisijo, naj vzpostavi trdne mehanizme izvrševanja, spremljanja in letnega poročanja, predvidene v direktivi, in po potrebi začne postopke za ugotavljanje kršitev ali druge izvršilne ukrepe za zagotovitev popolne skladnosti ter dodeli namenska sredstva iz naslednjega večletnega finančnega okvira in predlaga priporočilo za standarde kakovosti na ravni EU za storitve dolgotrajne oskrbe, vključno z osebjem, usposabljanjem in zagotavljanjem kakovosti; poziva Komisijo, naj pregleda direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, da bi zagotovila njeno primernost za namen, ter jo okrepi z nadaljnjim razvojem in razširitvijo materinskega, očetovskega in skupnega starševskega dopusta, izboljšanjem spodbud za drugega starša, da vzame starševski dopust, dodatno zaščito staršev ter olajšanjem usklajevanja plačane zaposlitve in obveznosti oskrbe; poziva Komisijo, naj podaljša trajanje plačanega materinskega in očetovskega dopusta v vseh državah članicah, spodbuja neprenosljiv starševski dopust ter sprejme ukrepe za prerazporeditev odgovornosti za oskrbo v gospodinjstvih ter med državo in družino;

60. poudarja, da nezadostna prometna infrastruktura, slaba povezljivost javnega prevoza in cenovno nesprejemljive možnosti mobilnosti pomenijo strukturno oviro z različnim učinkom glede na spol, ki ženske omejuje pri dostopu do zaposlitve, izobraževanja,

zdravstvenega varstva in oskrbe, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih in območjih z nizkimi dohodki; poziva Komisijo in države članice, naj kot del širših prizadevanj za zmanjšanje prometne revščine in spodbujanje ozemeljske enakosti prednost dajo naložbam v vključujoče, varne, cenovno sprejemljive in trajnostne prometne sisteme, ki upoštevajo posebne vzorce in potrebe žensk na področju mobilnosti;

61. poudarja, da je treba v EU uvesti model enakega zaslužka in oskrbe, da bi v vseh državah članicah in institucijah EU dosegli bolj uravnoteženo zastopanost spolov v obveznostih oskrbe; poziva k močnemu spodbujanju očetovskega dopusta, uvedenega z direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, ter ozaveščanju o tesni povezavi med ukrepi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter skrbstveno vrzeljo med spoloma, ki prispeva k vrzeli stopnje delovne aktivnosti ter plačilni in pokojninski vrzeli; poudarja, da obveznosti oskrbe ne smejo ovirati poklicnega napredovanja žensk;

62. poziva, naj se uvede evropski dan usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, in sicer 20. marca zaradi simbolike pomladanskega enakonočja;

***Podnebje, okolje in enakost spolov***

63. poudarja škodljive učinke, ki jih ima degradacija okolja na zdravje žensk in deklet, zlasti vpliv per- in polifluoroalkilnih snovi (PFAS), ter poziva Komisijo, naj poveča ozaveščenost o teh povezavah, pri vsem svojem delu zagotovi usklajen in celovit pristop k tej vzročni zvezi med podnebnimi spremembami in enakostjo spolov ter izvršuje politike za preprečevanje nadaljnjega uničevanja okolja in nenehnega slabšanja zdravja žensk, deklet in ranljivih skupin;

64. poudarja, da bi bilo treba zunanjo politiko, varnost in obrambo razumeti v najširšem smislu, in sicer z vidika, osredotočenega na človeka, vključno s socialno, izobraževalno, okoljsko in kulturno razsežnostjo ter socialno in podnebno pravičnostjo, za kar so potrebne trdne demokracije in enakost, tudi enakost spolov; poudarja, da je treba izvajati agendo o ženskah, miru in varnosti kot temeljno načelo skupne zunanje in varnostne politike EU (SZVP), ter ponovno poudarja, da je treba to upoštevati pri vsem financiranju v zvezi s SZVP in se hkrati zavedati širših vidikov varnosti; poziva Komisijo, naj oceni napredek pri izvajanju agende o ženskah, miru in varnosti na ravni EU ter ugotovitve predstavi Svetu in Evropskemu parlamentu; poziva Komisijo, naj na podlagi pregleda stanja pripravi akcijski načrt za nadaljevanje akcijskega načrta o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2019–2024, ga prilagodi in razširi glede na spreminjajočo se naravo konfliktov in nove grožnje in predstavi ukrepe, s katerimi bi dosegli uravnoteženo zastopanost spolov in upoštevanje vidika spola na vodstvenih položajih na ravneh odločanja EU; poziva k napredku pri izvajanju resolucije OZN št. 1325 z

nacionalnimi akcijskimi načrti o ženskah, miru in varnosti ter poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo zaposlovanje, zadrževanje in napredovanje žensk v nacionalnih oboroženih silah in civilnih misijah ter vključijo vidik spola v oblikovanja, načrtovanja in izvajanja varnostne in obrambne politike;

65. poziva Komisijo, naj v skladu z akcijskim načrtom EU o ženskah, miru in varnosti poskrbi za skladno in trajnostno pripravo proračuna za vse dejavnosti, povezane s spolom, v obrambnem in varnostnem sektorju EU; poudarja, da je potrebno namensko financiranje dejavnosti, povezanih s spolom, v okviru misij skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), vključno s posebno proračunsko vrstico za svetovalce za enakost spolov v civilnih misijah SVOP;

66. poudarja, da krize, kot so oboroženi spopadi, zasedba ozemlja, naravne nesreče in humanitarne krize, energetska revščina, podnebne spremembe in kriza življenjskih stroškov, povečujejo obstoječe neenakosti; poudarja, da je treba zagovornike človekovih pravic na področju feminizma, LGBTIQ+ in spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ki se ukvarjajo s temi vprašanji, zaščititi z namenskimi mehanizmi, zlasti v državah z demokratičnim nazadovanjem; poziva Komisijo, naj v prihodnjo strategijo za enakost spolov po letu 2025 vključi krizno upravljanje, pripravljenost in varnost;

67. poziva Komisijo, naj ponovno pregleda napredek, dosežen pri izvajanju sedanjega akcijskega načrta za enakost spolov (GAP III), in še naprej izvaja mehanizem za spremljanje zneska sredstev EU za enakost spolov, dodeljenih in izplačanih v partnerskih državah, ter o tem poroča v okviru GAP III; poziva Komisijo, naj ohrani visoko hitrost in ambicioznost izvajanja načrta ter začne priprave na ambiciozen akcijski načrt za enakost spolov po letu 2027 (GAP IV), da bi zagotovila njegovo pravočasno sprejetje, med drugim tako, da v prihodnjem predlogu večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 nameni ustrezna sredstva za izvajanje načrta; poudarja, da bi morala ključna načela GAP III – pristop, ki temelji na človekovih pravicah, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, presečnost in preobrazben pristop v prid enakosti spolov – postati sestavni del GAP IV, njihovo konkretno izvajanje pa bi bilo treba okrepiti; poziva Komisijo, naj poveča politično in finančno podporo pobudam za enakost spolov in agencijam OZN, kot sta Agencija ZN za ženske in Sklad ZN za prebivalstvo (UNFPA), s posebnim poudarkom na partnerstvu UNFPA za oskrbo;

68. poziva Komisijo, naj vzpostavi namensko podporno službo, ki bo delovala prek diplomatskih predstavništev EU v tretjih državah, s posebnim mandatom za podpiranje zagovornikov pravic žensk in organizacij za pravice žensk po vsem svetu, da bi se borili proti gibanjem proti enakosti spolov; poziva Komisijo in države članice, naj ponovno potrdijo svojo zavezanost enakosti spolov in opolnomočenju žensk po vsem svetu ter povečajo financiranje ženskih organizacij,

zlasti na globalnem jugu in v regijah, kjer je enakost spolov ogrožena, da bi tako odpravile vrzeli v razvojni pomoči za organizacije za pravice žensk, ki so nastale zaradi zmanjšanja pomoči agencije ZDA za mednarodni razvoj (USAID);

69. poziva Komisijo, naj s prihodnjo strategijo za enakost spolov po letu 2025 (GAP III in GAP IV) zagotovi skladnost vseh notranjih in zunanjih politik o enakosti spolov ter poskrbi, da bodo usklajene z vsemi drugimi ustreznimi obstoječimi in prihodnjimi strategijami, okviri in akcijskimi načrti, kot so strategija EU za invalide za obdobje 2021–2030, strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov, strategija EU o pravicah žrtev, strategija za enakost LGBTIQ oseb in akcijski načrt EU za boj proti rasizmu; poziva Komisijo, naj zagotovi večjo preglednost in sodelovanje deležnikov pri izvajanju vseh pobud, povezanih s spolom, ter naj bolj sistematično vključi Parlament v nadzor in ocenjevanje teh ukrepov;

***Zaščita civilne družbe in organizacij za pravice žensk ter boj proti gibanjem proti enakosti spolov***

70. z zaskrbljenostjo opaža skrb vzbujajoče povečanje števila kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora, usmerjenih proti ženskam, osebam LGBTIQ+, rasnim in etničnim manjšinam in drugim marginaliziranim skupinam, ter poudarja povezavo med slabšanjem stanja pravne države in demokratičnih standardov ter kršitvami temeljnih pravic, zlasti pravic žensk in manjšin; poudarja, da je zaradi nedoslednega izvajanja zaščitnih ukrepov v državah članicah zaščita nezadostna, nekatere skupine pa so izpostavljene večjemu tveganju diskriminacije in nasilja; izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja napredka pri izvajanju zakonodaje o enakosti in nediskriminaciji v nekaterih državah članicah ter poziva Komisijo, naj to obravnava v strategiji za enakost spolov po letu 2025; pozdravlja razveljavitev odločitve o umiku horizontalne protidiskriminacijske direktive in poziva države članice, naj brez odlašanja sprejmejo zakonodajo;

71. poziva Komisijo, naj zagotovi celovit mehanizem spremljanja in odgovornosti, da bi se hitro odzvala na nenehno spodkopavanje demokracije, pravic žensk in enakosti spolov, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami ter pravicami oseb LGBTIQ+, ki so neločljivo povezane; poziva Komisijo, naj nadgradi obstoječe mehanizme za ocenjevanje skladnosti s pravno državo ali temeljnimi pravicami in postopoma oblikuje namenski mehanizem, ki bo zajemal vse vrednote Unije iz člena 2 PEU, med drugim demokracijo, pravno državo ter temeljne in človekove pravice, vključno s pravicami žensk, in bo deloval na podlagi medinstitucionalnega sporazuma med Komisijo, Parlamentom in Svetom ter zagotavljal enoten pristop k letnemu spremljanju v vseh državah članicah in jasno povezavo s konkretnimi ukrepi Unije v primerih, ko pomanjkljivosti ne bodo odpravljene; ugotavlja, da bi bilo treba pri vseh ukrepih za preprečevanje nazadovanja upoštevati presečni vidik; poziva

Komisijo, naj izvede poglobljeno raziskavo gibanj proti enakosti spolov, da bi pridobila globlji vpogled v njihovo delovanje in strategije financiranja; poudarja, da je razumevanje te dinamike bistveno za zaščito sodobne, vključujoče in strpne Evrope;

72. z veliko zaskrbljenostjo opozarja na širjenje moškosfere; poudarja, da algoritmi, ki jih uporabljajo platforme družbenih medijev, širijo skrajne mizogine vsebine; poziva Komisijo, naj preišče in sankcionira zelo velike spletne platforme, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti glede odstranjevanja škodljivih vsebin; poziva Komisijo, naj preuči vse večje razlike med odnosom mladih moških in žensk do enakosti spolov, oceni njihove družbene posledice, zlasti v spletnih prostorih, ter pripravi ukrepe za obravnavo in preprečevanje širjenja mizoginih skrajno desnih vrednot v zvezi z enakostjo spolov in pravicami žensk med dečki in mladimi moškimi; zato poziva Komisijo, naj spodbuja celovito in starosti primerno izobraževanje o spolnosti in odnosih v šolah, krepi kritično medijsko pismenost, se bori proti napačnim informacijam in dezinformacijam o spolu ter odpravi spolne stereotipe; opozarja, da je potrebno bolj poglobljeno razumevanje pojava in ideologije incelov, ter poudarja, kako pomembno je preprečevanje z aktivnejšimi politikami za boj proti njim in njihovemu diskurzu skupaj z reševanjem morebitnih temeljnih vprašanj duševnega zdravja in varnostnih vprašanj;

73. opozarja, da imajo organizacije civilne družbe, zlasti organizacije za pravice žensk in zagovornice človekovih pravic, vključno s tistimi, ki delajo v humanitarnem sektorju, v sistemu zavor in ravnovesij v zdravi demokraciji ključno in nepogrešljivo vlogo pri zagovarjanju in spodbujanju enakosti spolov, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti v času političnega, družbenega in institucionalnega odpora proti njim; poziva Komisijo, naj prizna, zaščiti in podpre organizacije civilne družbe, organizacije za človekove pravice žensk in zagovornike teh pravic, feministična gibanja, gibanja LGBTIQ+ ter gibanja za spolne in reproduktivne pravice, ki imajo bistveno vlogo pri zagovarjanju vključujočih političnih reform, nasprotovanju diskriminatornim praksam in mobilizaciji skupnosti za zaščito temeljnih pravic v EU in po svetu, ter zagotovi njihovo varnost; ugotavlja, da so ti organizacije in gibanja vse pogosteje tarča skrajno desnih akterjev in akterjev, ki nasprotujejo pravicam; poziva Komisijo, naj v politike EU in strategijo za enakost spolov po letu 2025 kot horizontalni steber vključi ukrepe in priporočila o zaščiti in podpiranju organizacij civilne družbe, ki se ukvarjajo s pravicami žensk, enakostjo spolov in bojem proti diskriminaciji;

74. poziva Komisijo, naj zagotovi trajnostno in dostopno financiranje organizacij za pravice žensk, med drugim prek novega večletnega finančnega okvira, ter ohrani in okrepi svojo zavezanost podpiranju civilne družbe, tudi finančno prek programa Državljani, enakost, pravice in vrednote, pri čemer naj zagotovi, da bo ta program ostal zanesljivo orodje za obravnavo novih groženj za pravice in svoboščine; zlasti poziva Komisijo, naj program Državljani, enakost,

pravice in vrednote ohrani kot samostojen program z neposrednim upravljanjem in znatno poveča njegovo financiranje, da bi se odzvala na potrebe organizacij civilne družbe s premalo sredstvi ter na vse večje grožnje in izzive za državljanski prostor in vrednote EU; poziva Komisijo, naj ohrani namenski sklop tega programa za enakost spolov in pravice žensk, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, ter namenske sklope, kot je Daphne, ki bi moral ostati samostojen program z ločeno proračunsko vrstico v novem večletnem finančnem okviru, da bi se z njim borili proti nasilju na podlagi spola in diskriminaciji, tudi oseb LGBTIQ;

75. opozarja, da velik del financiranja, ki spodbuja rast gibanj proti enakosti spolov v EU, prihaja od tujih akterjev; ponovno poudarja, da mora biti vse financiranje v skladu s skupnimi vrednotami Unije, kot so določene v členu 2 PEU in Listini o temeljnih pravicah, s čimer se zagotovi, da finančna podpora krepi demokratične vrednote EU; poziva Komisijo, naj v skladu z načelom neškodovanja in ob upoštevanju vidika spola pregleda in revidira vse obstoječe financiranje, da bi zagotovila, da EU ne prispeva sredstev za cilje in projekte, usmerjene proti demokraciji in enakosti spolov; poziva Komisijo, naj v državah članicah pozorno spremlja uporabo sredstev v okviru deljenega upravljanja, ki so namenjena spodbujanju enakosti spolov in podpiranju civilne družbe, vključno z ženskimi nevladnimi organizacijami, da bi preprečila namerno zadrževanje ali neobjavljanje razpisov za zbiranje predlogov za pridobitev teh sredstev;

76. poziva Komisijo, naj pozorno spremlja, kako države članice izvršujejo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice in Sodišča Evropske unije, pri čemer naj se posebej osredotoči na tiste v zvezi z enakostjo spolov, nediskriminacijo in pravicami manjšin, ter zagotovi popolno spoštovanje mednarodnih obveznosti;

***Medsektorska sredstva za doseganje enakosti spolov***

77. poziva, naj se zagotovi zadostno financiranje za raziskave EU na področju enakosti spolov, tudi za EIGE in Agencijo EU za temeljne pravice, med drugim z orodji, kot so projekti načrtov za enakost spolov, ki se financirajo iz programa Obzorje Evropa; poziva, naj se uvede izboljšana metodologija za prepoznavanje upravičencev do sredstev EU, pa tudi preobrazbenega potenciala programov; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo sredstva EU dodeljena samo projektom, ki so skladni s temeljnimi pravicami in načeli EU, vključno z enakostjo spolov, dostopom do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter odpravo nasilja na podlagi spola; poziva Komisijo, naj zagotovi pošten in socialno pravičen prehod, ki bo deloval za vse, tako da za reševanje ključnih vprašanj pripravi presečno strategijo s preobrazbenim pristopom v prid enakosti spolov, in poudarja, da je treba znatno povečati naložbe v osnovne socialne storitve, da bi prispevali k neodvisnosti, enakosti in emancipaciji žensk;

78. priznava, da se številne ženske v EU soočajo s presečnimi neenakostmi in diskriminacijo, ter poziva Komisijo, naj v novi strategiji za enakost spolov po letu 2025 ter vseh zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepih še naprej razvija uporabo presečnosti kot medsektorskega načela;

79. poziva Komisijo in države članice, naj v vseh politikah, povezanih z enakostjo spolov, upoštevajo presečnost in priznajo, da nasilje na podlagi spola in diskriminacijo zaostrujejo tudi dejavniki, kot so starost, rasa, etnična pripadnost, manjšina, invalidnost, spolna identiteta in spolna usmerjenost, ter da zaradi presečnosti teh dejavnikov nastane več edinstvenih oblik diskriminacije, za katere so potrebni ciljno usmerjeni ukrepi, prilagojeni okoliščinam;

80. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo z ukrepi zajela celotno ozemlje EU in zagotovila učinkovite instrumente za odpravljanje regionalnih razlik na področju enakosti spolov med državami članicami EU in njihovimi regijami ter znotraj njih; poudarja, da bi morali biti ti ukrepi prilagodljivi in ustrezno financirani za odpravljanje razlik med spoloma, pri čemer bi bilo treba upoštevati razpoložljiva sredstva, dostopnost in stopnjo napredka posamezne regije;

81. obžaluje, da kljub ključni vlogi, ki jo imajo ženske na podeželskih območjih pri ohranjanju svojih skupnosti in preživetju kmetijstva, njihov prispevek pogosto ni priznan in se še vedno soočajo s številnimi izzivi, vključno z omejenimi zaposlitvenimi možnostmi, slabšim dostopom do storitev, manj razvito infrastrukturo in premajhno zastopanostjo pri odločanju; poziva Komisijo, naj pripravi in izvaja podprograme in dejavnosti, namenjene ženskam na podeželskih območjih;

***Institucionalno okolje za doseganje enakosti spolov***

82. poziva Komisijo, naj okrepi in podpre namensko sestavo Sveta za enakost spolov, v kateri bi bili zbrani ministri in državni sekretarji, pristojni za enakost spolov, ki bi se ukvarjali z vprašanji pravic žensk in enakosti spolov, da bi sprejemali skupne in konkretne ukrepe, tudi prek predsedstev Sveta, ter naj zagotovi, da se bo o vprašanjih enakosti spolov razpravljalo na najvišji politični ravni;

83. poziva Komisijo, naj spremlja in spodbuja hitro izvajanje direktive o standardih za organe za enakost (Direktiva (EU) 2024/1499) ter državam članicam predloži priporočilo glede standardov njihovega delovanja in nalog, da bi se olajšal pravilen prenos direktive in uskladilo ustanavljanje organov za enakost po vsej Uniji; poudarja, kako pomembno je, da EU pristopi k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, in poziva Komisijo, naj ukrepa za dosego tega cilja, tako da zaprosi Sodišče EU za pravno mnenje;

84. pozdravlja konstruktivno sodelovanje in predano delo EIGE, ki ima ključno vlogo pri zadostnem zbiranju podatkov, analizi primerljivih razčlenjenih podatkov, zagotavljanju raziskav in smernic institucijam

EU in državam članicam ter spremljanju izvajanja zakonodaje EU, pomembne z vidika spola, v vseh državah članicah EU; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo imel EIGE zadostne finančne in človeške vire ter zmogljivosti za učinkovito opravljanje svojih nalog; opozarja, da ima EIGE stalne težave s pomanjkanjem osebja, stanje pa se je še poslabšalo zaradi velikega povečanja števila prošenj za tehnično pomoč; zato poziva, naj se EIGE dodelijo novi začasni uslužbenci;

85. poziva Komisijo, naj se aktivno posvetuje z ženskami in dekleti v vsej njihovi raznolikosti ter jih vključi v pripravo in izvajanje strategije za enakost spolov po letu 2025, med drugim prek predstavniških organizacij;

86. poziva Komisijo, naj prizna pomembno vlogo, ki jo imajo organizacije in akterji civilne družbe na različnih ravneh, kot so podeželske skupnosti, lokalne akcijske skupine, lokalne in regionalne občine, pa tudi akademski krogi in institucije, kot je Odbor regij, pri uresničevanju enakosti spolov; zato poziva Komisijo, naj uporabi vključujoč pristop in tesno sodeluje z vsemi temi deležniki, da bodo prispevali k doseganju ciljev strategije enakosti spolov po letu 2025;

87. poudarja, da je pomembno sodelovati s strokovnjaki na tem področju; poziva Komisijo, naj poskrbi tudi, da se bodo politike enakosti spolov ustrezno financirale ter podpirale na lokalni in regionalni ravni ter da bosta sklada EU za kohezijo in okrevanje vključevala zahteve za jasne cilje enakosti spolov, da bi zagotovili, da bo regionalni razvoj prispeval k zmanjševanju razlik med spoloma, ne pa k povečevanju neenakosti, saj te razlike neposredno vplivajo na številna področja, pomembna za enakost spolov, kot so zaposlovanje, izobraževanje, skrbstvena infrastruktura, zdravje, podpora ženskam, ki so žrtve nasilja, ter urbanistično načrtovanje in promet, ki upoštevata vidik spola;

88. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z EIGE in Eurostatom zagotovi in izboljša redno, zanesljivo in zadostno zbiranje, poročanje in analizo primerljivih podatkov, razčlenjenih po spolu, na ravni EU in držav članic; poziva Komisijo, naj pripravi skupno metodologijo sledenja za zbiranje podatkov, kadar ti niso na voljo, in poudarja, da je treba oblikovati horizontalne opredelitve EU, da bi olajšali ocene učinka na enakost spolov na področjih politike Unije; poziva Komisijo, naj izboljša zlasti zbiranje podatkov o preprečevanju, kazenskem pregonu in sankcioniranju nasilja na podlagi spola, vključno s feminicidom, posilstvom in drugim spolnim nasiljem, in sicer z beleženjem celovitih in primerljivih podatkov o žrtvah in storilcih, ki naj bodo razčlenjeni po biološkem spolu, starostni skupini, razmerju med žrtvijo in storilcem ter vrsti kaznivega dejanja, kot je navedeno v direktivi o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, po možnosti pa tudi po družbenem spolu, spolni identiteti, rasnem ali etničnem poreklu, spolni usmerjenosti, spolnih znakih, invalidnosti in statusu državljanstva, ter naj zagotovi, da se podatki redno

pregledujejo in uporabljajo pri oblikovanju politik, dodeljevanju sredstev in drugih ukrepih za preprečevanje in obravnavanje spolnega in drugega nasilja na podlagi spola; spodbuja sodelovanje držav članic s civilno družbo pri zagotavljanju pravic žrtev in oblikovanju posebnih politik;

89. poudarja, da sta osnovna pogoja za oblikovanje politik o enakosti spolov dodelitev ustreznih sredstev in izvajanje strategije za enakost spolov po letu 2025;

°

° °

90. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.